

Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Müzik Derslerinde Aktarımına Yönelik Öğretim Tasarısı

Ahmet Cemiler

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Müzik
Öğretmenliği Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Ocak 2025
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Prof. Dr. Serdar Çetin Aydar
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Müzik Öğretmenliği Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Doç. Dr. Başak Gorgoretti
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Serdar Çetin Aydar

2. Doç. Dr. Başak Gorgoretti

3. Yrd. Doç. Dr. Emine Kıvanç Öztuğ

ÖZ

Bu çalışma, Kıbrıs Türk müzik kültürünün liselerde formal eğitim yoluyla nasıl aktarılabilirliğini ortaya koymak ve bu kültürün sürdürülebilirliğine nasıl bir katkı koyulabilirliğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde görev yapan 17 müzik öğretmeniyle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve bu görüşmeler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Kıbrıs Türk müzik kültürünün formal eğitime nasıl dahil olabileceği konusunda müzik öğretmenlerinden görüşler alınmıştır. Çalışmada, müzik kültürünün aktarımında kullanılan öğretim yöntemleri, içeriklerin zenginleştirilmesi, öğretmenlerin bu süreçte karşılaştığı zorluklar ele alınmış ve bu doğrultuda Kıbrıs Türk Müzik Kültürü dersi öğretim tasarısı oluşturulmuştur. Çalışmada, lise öğrencilerinin Kıbrıs Türk müzik kültürüne olan ilgisinin artırılması ve bu kültürün sürdürülebilir bir şekilde korunması için yenilikçi öğretim tasarılarının geliştirilmesinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs Türk Müzik Kültürü, Müzik Eğitimi, Sürdürülebilirlik, Öğretim Tasarısı

ABSTRACT

This study was conducted to explore how the Cypriot Turkish music culture can be transmitted through formal education in high schools and to determine how this transmission contributes to the sustainability of the culture. As part of the research, semi-structured interviews were conducted with 17 music teachers working in the Turkish Republic of Northern Cyprus, and these interviews were analyzed using content analysis. Music teachers' perspectives were gathered on how Cypriot Turkish music culture can be integrated into formal education. The study addressed the teaching methods used in the transmission of music culture, the enrichment of educational content, and the challenges faced by teachers in this process. Based on these findings, an instructional design for the Cypriot Turkish Music Culture course was developed. The study concluded that innovative educational designs should be developed to increase high school students' interest in Cypriot Turkish music culture and ensure its sustainable preservation.

Keywords: Cypriot Turkish Music Culture, Music Education, Sustainability, Instructional Design

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT	iv
KISALTMALAR	ix
TABLO LİSTESİ	x
1 GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Amacı	1
1.2 Araştırmanın Önemi	1
1.3 Araştırmanın Problem ve Alt Problemleri.....	2
1.4 Araştırmanın Sınırlılığı.....	3
2 KAVRAMSAL ÇERÇEVE	4
2.1 Kıbrıs Kültürünün Oluşumunda Etkisi Olan Medeniyetler.....	4
2.2 Kıbrıs Adasının Osmanlı İmparatorluğu'ndan İtibaren Siyasal Gelişimi	5
2.3 Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Oluşumunu Etkileyen Müzik Türleri ve Kıbrıs'lı İlk Müzisyenler ve Orkestralar	6
2.3.1 Darülelhan.....	6
2.4 Kıbrıslı Türk Müzisyen, Grup ve Topluluklar	7
2.4.1 Müzik Toplulukları	7
2.4.2 Zeki Taner.....	8
2.4.3 Kamran Aziz	8
2.4.4 Cemal Özgürsel.....	8
2.4.5 Sıla 4	9
2.4.6 Yılmaz Taner	10
2.4.7 Ali Hoca.....	11

2.4.8 Oskay Hoca.....	12
2.4.9 Atakan Sarı	13
2.4.10 Hakkı Cengiz Eren.....	13
2.4.11 Cahit Kutrafalı	14
2.4.12 Hüseyin Kırmızı.....	15
2.4.13 Okan Ersan.....	15
2.4.14 Erkan Dağlı	16
2.5 Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Günümüzdeki Durumu	17
2.6 Bir Öğretim Tasarısı Nasıl Geliştirilir?	17
2.7 İlgili Araştırmalar	19
3 YÖNTEM.....	23
3.1 Araştırmanın Modeli	23
3.2 Çalışma Grubu.....	23
3.3 Veri Toplama Aracı.....	23
3.3.1 Doküman Analizi.....	23
3.3.2 Yarı Yapılandırılmış Görüşme	24
3.4 Verilerin Analizi.....	24
4 BULGULAR VE YORUM.....	25
4.1 Araştırma Sorusu (Alt problem 1) 1'e İlişkin Analizler.....	25
4.2 Araştırma Sorusu (Alt problem 2) 2'ye İlişkin Analizler.....	29
4.3 Araştırma Sorusu (Alt problem 3) 3'e İlişkin Analizler,.....	32
4.4 Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Müzik Derslerinde Aktarımına Yönelik Öğretim Tasarısı	35
5 SONUÇ	39
KAYNAKLAR	43

EKLER.....	48
Ek 1: Görüşme Soruları	49
Ek 2: Etik Kurul Onayı.....	50
Ek 3: “Adalılar” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	51
Ek 4: “Ağaçlar Kalem Olsa” Şarkısının Nota ve Sözleri	52
Ek 5: “Ata Binesim Geldi” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	53
Ek 6: “Ayrılık” Şarkısının Nota ve Sözleri	54
Ek 7: “Biz Gidiyoruz” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	55
Ek 8: “Çıktım Beş Parmak Dağına” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	56
Ek 9: “Camı Cama Çatarlar” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	57
Ek 10: “ Akşam Olsun Geleyim” Şarkısının Nota ve Sözleri	59
Ek 11: “Egşi Egdim Gül Biddi” Şarkısının Nota ve Sözleri	61
Ek 12: “Elele” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	63
Ek 13: “Esti Seher Yeli” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	64
Ek 14: “Ararım Sorarım Seni” Şarkısının Nota ve Sözleri	65
Ek 15: “Kara Gözlü Yarım” Şarkısının Nota ve Sözleri	66
Ek 16: “Garanfil” Şarkısının Nota ve Sözleri	67
Ek 17: “Gariban” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	68
Ek 18: “Gave İşdim Telve” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	70
Ek 19: “ Gelmedin” Şarkısının Nota ve Sözleri	71
Ek 20: “Göç” Şarkısının Nota ve Sözleri	72
Ek 21: “Gönül Seni” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	73
Ek 22: “Kara Deği Mi” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	74
Ek 23: “Atatürk Haftası” Şarkısının Nota ve Sözleri	76
Ek 24: “19 Mayıs” Şarkısının Nota ve Sözleri.....	77

Ek 25: “Kıbrıs Gelini” Şarkısının Nota ve Sözleri	78
Ek 26: “Dolama” Şarkısının Nota ve Sözleri	79
Ek 27: “Feslikan” Şarkısının Nota ve Sözleri	81

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
DAÜ	Doğu Akdeniz Üniversitesi
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
LBO	Lefkoşa Belediye Orkestrası
MÖ	Müzik Öğretmeni

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Müzik Öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Lise Dönemindeki Öğrencilere Öğretilmesi Hakkında Düşünceleri	25
Tablo 2: Müzik Öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürü Dersinde Kullanılabilecek Konularla İlgili Görüşleri	29
Tablo 3: Müzik Öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürü Dersinin Tarihsel Gelişimi ile İlgili Başlangıç ve Gelişim Dönemleri Hakkındaki Görüşleri	32
Tablo 4: Kıbrıs Türk Müzik Kültürünü Öğretimine Yönelik Bir Öğretim Tasarısı ..	33

Bölüm 1

GİRİŞ

1.1 Araştırmanın Amacı

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde (KKTC) güncel bir lise müzik dersi öğretim programı halen tasarlanmamış olup, müzik öğretmenleri ders kazanım ve içeriklerini kendi bilgi ve donanımlarına uygun olarak hazırlamaktadırlar, bu nedenle içerik öğretmenden öğretmene değişmektedir. Diğer yandan Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretimine dair herhangi bir öğretim programı veya içerik bulunmamaktadır. Bu araştırmanın amacı KKTC'de liselerin haftalık ders çizelgelerinde yer alan seçmeli müzik derslerinin içeriğine yönelik olarak Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretimini hedefleyen bir öğretim tasarısının oluşturulmasıdır.

1.2 Araştırmanın Önemi

Kıbrıs Türk müzik kültürü, adanın tarihi, kimliği ve kültürel mirasının önemli bir yansımasıdır.

Bu çalışmayı önemli kılan hususlar; Öğretim programlarında Kıbrıs Türk müzik kültürüne yeterince yer verilmediğinin ortaya konması ve bu alandaki eksiklikleri gidermek için öneriler sunulmasıdır. Farklı okul türlerinde kullanılabilecek, teorik ve pratik temelli bir öğretim tasarısı önerisi, öğrencilerin hem akademik hem de sanatsal becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Özellikle, oluşturulan öğretim tasarısının amacı tarihsel bağlamda Osmanlı, İngiliz sömürge ve Kıbrıs Cumhuriyeti dönemi ile günümüzde kültürün farklı evrelerini öğretmek ve öğrencilere kültürel bir bakış açısı kazandırmak bakımından önem teşkil etmektedir.

Çalışma süresince yapılan görüşmelerde, öğretmenlerin deneyimlerinden elde edilen öneriler, etkili bir öğretim tasarısının oluşturulması için somut bir rehber niteliği taşımaktadır.

Araştırma, müzik eğitimi ile kültürel kimlik arasındaki güçlü bağa dikkat çekerek, Kıbrıs Türk müzik kültürünü yalnızca geçmiş bir miras olarak değil, aynı zamanda bugünün gençleri için anlamlı ve yaşatılması gereken bir unsur olarak değerlendirmektedir. Bu bağlamda, çalışma, Kıbrıs Türk müzik kültürünün daha geniş kitlelere ulaştırılmasını sağlamak için önemli bir adım niteliğindedir.

1.3 Araştırmanın Problem ve Alt Problemleri

KKTC’nde güncel lise müzik dersi öğretim programı halen tasarlanmamış olup, müzik öğretmenleri ders kazanım ve içeriklerini kendi bilgi ve donanımlarına uygun olarak hazırlamaktadırlar. Bu nedenle müzik derslerinin içerikleri öğretmenden öğretmene değişmektedir. Eğitimde program geliştirme sürecinin belirli standartlar çerçevesinde yürütülmesi, öğretim süreçlerinde tutarlılık sağlamak açısından büyük bir gerekliliktir (Demirel, 2018). Nitekim, müzik eğitimi programlarının sistematik bir yapıya sahip olması, öğrencilerin sanatsal ve kültürel gelişimlerini desteklemekte önemli bir rol oynamaktadır (Uçan, 2005).

Bu araştırmanın ana problemi, “KKTC’nde liselerin haftalık ders çizelgelerinde yer alan seçmeli müzik derslerine bir alternatif olarak sunulabilecek Kıbrıs Türk müzik kültürünün aktarımına yönelik bir öğretim tasarısı nasıl oluşturulur?” sorusudur. Kültürel mirasın eğitime entegrasyonu, yerel kimliğin korunması ve gelecek nesillere aktarılması açısından önemli bir adımdır (Öztürk & Say, 2019). Bu bağlamda, müzik dersi programlarının kültürel öğeleri içerecek şekilde geliştirilmesi, öğrencilerin hem akademik hem de sanatsal gelişimlerine katkıda bulunacaktır (Sağlam, 2021).

Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

1. Kıbrıs Türk Müzik Kültürü'nün lise seviyesinde öğretimi hakkında müzik öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
2. Müzik öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürü dersinde öğretilcek konularla ilgili görüşleri nelerdir?
3. Müzik öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürü dersinin tarihsel gelişimi ile ilgili başlangıç ve günümüze kadar olan süreci, önemli değişiklikleri temel alarak dönemlere ayırmakla ilgili görüşleri nelerdir?

1.4 Araştırmanın Sınırlılığı

Bu araştırmada Kıbrıs Türk Müzik kültürünün başlangıcı, 14. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun adayı fethetmesinden başlayarak 21. yüzyıla kadar uzanan tarihsel süreç ile sınırlandırılmıştır.

Araştırma grubu, liselerde görev yapmış ve yapmakta olan müzik öğretmenleri arasından seçilmiş olup, toplam 28 müzik öğretmeni ile iletişime geçilmiştir. Ancak, öğretmenlerin bir kısmı zaman problemi nedeniyle, bir kısmı ise konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı gerekçesiyle çalışmaya katılamamıştır. Bu nedenle araştırma, 17 müzik öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir.

Bölüm 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Kıbrıs Kültürünün Oluşumunda Etkisi Olan Medeniyetler

Bir toplumun kültürünü anlamak için geçmişte, etkisi altında kaldığı olaylar ve uygarlıkları araştırmak önem arz etmektedir. Gören, (2015) Kıbrıs Müziğinin; Asya, Avrupa, Anadolu, Balkan ve Arap kültürlerinin etkisinde kalarak onların bir sentezi haline geldiğini belirtmiştir. Adanın geçmişinde çok fazla uygarlığa ev sahipliği yapmış olması, Kıbrıs kültürünün hangi uygarlıklardan etkilendiği sorusunu akla getirmektedir. Bu soruyu cevaplamak için bilimsel ve tarihsel bir araştırma yapmak önemlidir.

Konumu gereği üç kıtanın kesişim noktasında olan Kıbrıs adası zaman içerisinde dönemin güçlü uygarlıklarının egemenliği altına girmiş ve bu uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır (Gören, 2015). Milattan önceki yıllardan günümüze kadar ki süreç içerisinde Mısırlılar, Hititler, Fenikeliler, Asurlar, Persler, Makedonyalılar, İyonyalılar, Ptolemeler, Romalılar, Bizanslılar, Lüzinyanlar, Venedikliler, Türkler ve İngilizler adayı egemenlikleri altına almışlardır. Adanın böylesine çok uygarlığa ev sahipliği yapması sonucunda çok çeşitli bir kültürel yapı meydana gelmiştir. Şimdiki kültürümüzün oluşumunda bütün bu uygarlıkların etkisi bulunmaktadır. Ada bu kadar kültürel etkileşim içerisinde iken müzik kültürünün de değişmesi kaçınılmaz olmuştur. Pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış bir adanın müzik kültürünün unutulup yok olmaması için, müzik kültürünün öğretimi büyük önem taşımaktadır.

2.2 Kıbrıs Adasının Osmanlı İmparatorluğu'ndan İtibaren Siyasal Gelişimi

Ada, 1878 yılında Osmanlı İmparatorluğu tarafından İngiltere'ye kiralanmıştır (Öz, 2016: 1267). 24 Temmuz 1923'te Lozan Antlaşması'nın imzalanmasıyla birlikte Kıbrıs adasının İngiltere'ye ait olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş ve Kıbrıslı Türklere Türkiye'ye göç etme veya Kıbrıs'ta kalma seçenekleri sunulmuştur. Bu dönem içerisinde 5000'e yakın Kıbrıslı Türk adayı terk edip Türkiye'ye göç etmek durumunda kalmıştır. Bu durum nüfus dengesindeki bozulmalara neden olmuştur. İngiltere, adaya resmen sahip olduktan sonra adanın yönetimini tamamen üstlenmiştir. Adayı 1941 yılına kadar İngiliz yöneticiler yönetmiş, 1941 yılında ise yerel yönetimlerin seçim yapmasına izin verilmiş ve sonrasında Kıbrıslı Türkler ve Rumlar siyasal olarak örgütlenmeye başlamışlardır. 1960 yılında adada iki toplumlu olarak bağımsız “Kıbrıs Cumhuriyeti” kurulmuştur. 1964 yılında Kıbrıslı Rum yöneticiler, Kıbrıs Cumhuriyeti'ni kuran anlaşmaları ihlal etmişlerdir. İki toplumun arasında başlayan çatışmaların ardından, 28 Aralık 1967 yılında Kıbrıslı Türkler “Geçici Türk Yönetimi”ni ilan etmişlerdir. 1974'te her iki toplumun arasındaki çatışmaların artmasıyla Türkiye adaya askeri hareket düzenlemiştir (Yüksel, 2009: 180), gerçekleşen harekattan sonra ada kuzey ve güney olarak ikiye bölünmüştür. 15 Kasım 1983 yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kurulmuştur. Tüm bu siyasi gelişmeler Kıbrıs kültürünü etkilemiş, savaşıarak birbirinden ayrılan toplumlar için yeni bir kültürel kimlik arayışı başlamıştır. Kıbrıslı Türkler kültürel kimlik arayışında özüne dönme ve Türkiye ile ortak kültürel kimlik oluşturma anlayışı içerisinde olmuşlardır. Adada yaşanan siyasi değişimler, toplumda sosyo-kültürel değişikliklere neden olmuştur. Ülkede meydana gelen siyasi

değişimler, müzik kültürünü de etkilemiş ve zaman zaman sanatın arka plana düşmesine yol açmıştır.

2.3 Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Oluşumunu Etkileyen Müzik Türleri ve Kıbrıs’lı İlk Müzisyenler ve Orkestralar

Kıbrıs Türk müzik kültürünü incelediğimizde kültürün yapı taşlarını oluşturan, kültürün yayılmasını sağlayan bazı etki ve etkenlere rastlanılmaktadır. Kıbrıs müzik kültürünün yapı taşlarını oluşturan türler incelendiğinde Mevlevi müziği, Kıbrıs halk (yerel-folk) müziği, Türk sanat müziği ve bandolar görülmektedir. Radyolar ise Kıbrıs müzik kültürünün tanıtılmasında ve icra edilmesinde en baştan beri ön plana çıkan önemli bir yayın organıdır. Kıbrıs Türk müzik kültürünün oluşumuna bakıldığında farklı müzik gruplarına rastlanılmaktadır. Adanır (2008), çalışmasında Kıbrıs’ta müzik çalışmalarının iki toplumlu gruplar ve orkestralar olarak uzun süreler devam ettiğini belirtmiştir. Aynı kaynakta Zeki Taner’in de 1921 yılında İngiliz döneminde Türkler, Ermeniler ve Rumlardan oluşan polis bandosunda memur olarak görev aldığı ve kısa süre içerisinde solo klarnetist olduğu belirtilmiştir. 1940’lı yıllarda Mustafa Kenan ve Fikret Özgün “Mozart Orkestrası”nda Rumlarla birlikte müzik yapmış, 1963 yılında yaşanan olaylardan sonra iki toplumlu etkinlikler duraklama dönemine geçmiş, fakat sonrasında eskiye kıyasla daha az olsa da yine başladığı belirtilmiştir. (Adanır, 2008)

2.3.1 Darüelhan

Darüelhan (Nağmeler Evi) 1925 yılında Kıbrıs’ta konservatuvar olarak eğitime başlamış fakat 1935 yılında kapanmıştır. Darüelhan 1942 yılında Mustafa Kenan önderliğinde tekrardan kurulmuştur. Darüelhan eskisi gibi konservatuvar olmasa da döneminin müzisyenlerini bir araya toplayan bir müzik topluluğu olmuştur. Darüelhan ilk kurulduğu dönemde konserleri halk tarafından büyük ilgi görmüş ve yardıma muhtaç insanlar için konserler verilmiştir.

2.4 Kıbrıslı Türk Müzisyen, Grup ve Topluluklar

2.4.1 Müzik Toplulukları

Abdülazim Aziz 1950’li yıllarda Kıbrıs müziğine çokça emeği geçmiş sanatçılardan birisidir. O dönemde Darülelhan da öğretmen olarak görev yapmış ve 1956 yılında Kıbrıs radyosunda “Abdülazim Aziz Müzik Topluluğu” nu kurmuştur. Eşi Şivane Aziz, Ahmet Anar, Aydın Hikmet, Aysel Asım, Hatice Söğüt, Ahmet Belevi, Yezdan Mustafa, Erdoğan Rıfat gibi önemli müzisyenler bu topluluğa katkı sağlamış ve diğer müzisyenlere ilham kaynağı olmuştur. 1950’li yılların sonlarına doğru Aydın Hikmet Bey Kıbrıs Türk halkında sanata olan yoğun ilgiyi görmüş ve Abdülazim Aziz Beyin topluluğunun kalabalıklaştığını, daha fazla kişinin katılamayacağını görünce 1959 yılında Güzel Sanatlar Derneğini kurmuştur. Bu dernekte müzik, tiyatro, resim ve edebiyat gibi sanatın birçok farklı dallarında çalışmalar yapmışlardır. 1963 yılında yaşanan kanlı noel olaylarından sonra Abdülazim Aziz Türkiye’ye gitmiş ve topluluk dağılmıştır.

Müzik grupları Kıbrıs Türk müzik kültürünün gelişmesinde önemli rol oynamışlardır. Bu gruplar arasında Karabulutlar Bağlama Ekibi, Genç Kabiliyetler Topluluğu ve Sıla 4’ü sayabiliriz. 1960 yılında Osman Karabulut tarafından “Karabulutlar Bağlama Ekibi” kurulmuştur. Osman Karabulut Güzel Sanatlar Derneğinde Türk Halk Müziği Bölümünde yer almış ve birçok konsere katılmıştır. 1962-1963 yıllarında Küçük Kaymaklı’da üstlendiği öğretmenlik görevini yaparken kurduğu koroyla ve kendisi ise solo olarak Kıbrıs Radyo Yayın Koorporasyonunda birçok program yapmıştır.

1963 yılında Genç Kabiliyetler Topluluğu kurulmuş, bu topluluk yardıma muhtaç insanlar için birçok konserler düzenlemiştir. Topluluk, adını 1964 yılında Kıbrıs harekatında hayatını kaybetmiş olan kahraman pilot Cengiz Topel’in anısına

“Topel Kültür Derneği” olarak değiştirmiştir. Topluluk Türk müziği, Batı müziği gibi alanlarda birçok konserler vermiştir, fakat faaliyetlerini 2-3 yıl sürdürebilmiştir.

2.4.2 Zeki Taner

Zeki Taner iki toplumlu müzik gruplarında yer almasının yanında Polis bandosunda görev yaparken Kıbrıs'a İngiltere’den görevli olarak gelen bando şeflerinden armoni ve orkestralama dersleri alarak kendini geliştirmiş ve 1951 yılında Türk Lisesi Bandosunu kurmak için komisyon tarafından görevlendirilmiştir. Zeki Taner’in kurduğu Türk Lisesi Bandosu Kuzey Kıbrıs'ta bando müziğinin gelişmesine olanak sağlamış ve hatta günümüzdeki Güvenlik Kuvvetleri Bandosu’nun temelini oluşturmuştur.

2.4.3 Kamran Aziz

Kıbrıs Türk müzik kültürünün gelişimine önemli katkı sağlayan diğer bir isim ise Kamran Aziz’dir. Kamran Aziz 1940’lı yılların sonlarına doğru kurduğu ‘Kamran Aziz ve Arkadaşları’ grubu ile birçok şarkı bestelemiş, 1944-1945 yıllarında ise İngiliz radyosunda müzik yayını yapmışlardır. 1950-1963 yılları arasında Kıbrıs Radyo Yayın Korporasyonunda radyo programı yapmışlardır. O dönemlerde 70’ten fazla beste yapmışlar, “O sole mio” ve “Portofino” gibi ünlü şarkılara Türkçe sözler yazmışlar ve pop-folk tarzında müzik yapan birçok gruba  nc  olmuşlardır (Adanır, 2008). 1963 yılında kadar ‘Kamran Aziz ve Arkadaşları’ grubu müzik yapmaya devam etmişler, adada yaşanan siyasi olaylardan dolayı ise aynı yıl dağılmışlardır.

2.4.4 Cemal  zg rsel

Cemal  zg rsel, 12 Kasım 1955'te Kıbrıs'ın Cihangir köyünde doğmuştur. İlkokulu Cihangir’de, ortaokulu G nendere Ortaokulu'nda tamamlamış ve Lefkoşa Türk Lisesi’nden mezun olmuştur. 1976 yılında Atatürk  ğretmen Akademisi’nden mezun olarak müzik  ğretmeni olmuştur. Mezuniyetinin ardından KKTC Milli Eğitim

Bakanlığı bünyesinde 20 yıl boyunca müzik öğretmenliği yapmıştır. Bu süre zarfında, Güzelyurt Özgürlük İlkokulu ve Lefke İstiklal İlkokulu'nda görev almıştır (Kıbrıs Gazetesi, 2023).

1980 yılında GAZİ-SET Orkestrası'nı kurarak Kıbrıs Türk müziğine önemli katkılarda bulunmuştur. Özgürsel'in müzik kariyerinde "Canım Kıbrısım" ve "Salamis" gibi albümler önemli yer tutmaktadır. Besteleri arasında "Dillirga", "Feslikan", "Portokal Atışalım", "Çaresiz", "Gel Kardeşim Kıbrıs'a" ve "Kasırğa" gibi eserler bulunmaktadır. GAZİ-SET grubunun 1993'te dağılmasının ardından, grup arkadaşı Hüseyin Yücelten ile birlikte Girne bölgesindeki otellerde yaklaşık 15 yıl boyunca canlı müzik programları yapmıştır (Fevzioğlu, 2021).

Ayrıca, "Esaretten Özgürlüğe" adlı danslı oyunun müziklerini bestelemiş ve bu eser Mayıs 2003'te sahnelenmiştir. Günümüzde klasik gitar, pop gitar, piyano ve org dersleri vererek müzik eğitime katkı sağlamaya devam etmektedir. Beste ve düzenleme çalışmalarını sürdürmekte olup, Lefkoşa'da ikamet etmektedir (Kıbrıs Gazetesi, 2023).

2.4.5 Sıla 4

1964 yılında Sıla 4, Erdinç Gündüz, Raif Denктаş, Aydın Kalfaoğlu ve Ferahzad Gürsoy tarafından Kıbrıs Türk halk müziğini icra etmek için kurulmuştur. Kıbrıs Türk halk müziğinde yer edinen grup 1969 sonrasında çalışmalarını yoğunlaştırmıştır. İlk olarak çeşitli araştırmalar yapan grup üyeleri, unutulmuş halk ezgilerini bulmaya çalışarak çokça türkü ve mâni toplamışlardır. Grup üyelerinden Denктаş, Gündüz ve Kalfaoğlu üniversite eğitimi almak için Ankara'ya gitmiş ve bir plak şirketinden aldıkları albüm teklifi üzerine, şirketle birlikte yaptıkları anlaşmayla ilk plaklarını yayınlamışlardır. Diskotür adlı şirketin teklifi sonrasında çıkardıkları plaklar ilgi görmüştür. Farklı mesleklerle uğraşan grup üyelerinin müziğe ayıracak

vakitleri zaten kısıtlıyken askeri hareketin da başlamasıyla grubun çalışmaları tamamen durmuştur. Zor da olsa vakit bulup bir araya gelen grup üyeleri Denктаş'ın trafik kazasında hayatını kaybetmesiyle çalışmalarına bir süre ara vermiş ve sonraki aşamada daha seyrek toplanmaya başlamışlardır. Denктаş'ın ölümünden sonra grup üyeleri 1987, 1988 ve 1989 yıllarında düzenlenen anı gecelerinde bir araya gelerek Denктаş'ı anmışlardır. Günümüzde, SILA 4'ün unutulmaz şarkıları, nesilden nesille aktararak dillerde dolaşmaya devam etmektedir (Tural, 2019). Bu şarkıların efsanevi ruhu, grubun üç üyesini 2009 yılında bir araya getirerek 13 şarkılık bir CD çıkarmaya teşvik etmiştir. Bu CD, 2010 ve 2012 yıllarında da tekrar piyasaya sürülmüş ve SILA 4'ün popülerliğini daha da pekiştirmiştir.(Kıbrıs gelini 1972, Anı 1973, Ata binesim geldi 2008...) CD'nin başarısı, grubu iki önemli konser vermeye de teşvik etmiştir. Bu konserler, SILA 4'ün hayranlarıyla yeniden buluşmasına ve müziklerinin unutulmaz etkisini kanıtlamasına imkan tanımıştır. Bu konserlerden ilki Mağusa Festivali, Salamis Açık Hava Tiyatrosunda diğeri ise 2015 yılında Aydın Kalfaoğlu'nun hayata veda etmesinin ardından Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Kültür ve Kongre Merkezi'nde anı konseri olarak düzenlenmiştir.

2.4.6 Yılmaz Taner

Yılmaz Taner, Kıbrıs Türk müziğine önemli katkılarda bulunmuş bir orkestra şefi, besteci ve müzik eğitimcisidir. 1964 yılında Kıbrıs Türk Filarmoni Derneği'ni kurarak Kıbrıs'ta çok sesli müziğin gelişmesine öncülük etmiştir. 1971 yılında Almanya'da Trossingen Devlet Yüksek Müzik Okulu'ndan orkestra ve koro şefliği diplomasını aldıktan sonra adaya dönmüş ve Kıbrıs Türk Devlet Senfoni Orkestrası ve Korosu'nu kurarak bu kurumun müdürlüğünü ve şefliğini üstlenmiştir (Kıbrıs Gazetesi, 2018).

Taner, Kıbrıs Türk müziğinin arşivlenmesi ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla da çalışmalar yapmıştır. 1979 yılında Mahmut İslâmoğlu ile birlikte "Kıbrıs Türküleri ve Oyun Havaları" adlı kitabı yayımlamış ve Kıbrıs Türk halk müziğinin derlenmesine önemli katkılarda bulunmuştur (Nadir Kitap, 1979). Ayrıca, 1950'li yılların başında babası Zeki Taner tarafından Lefkoşa Türk Lisesi'nde kurulan bandonun yeniden canlandırılması için 2025 yılında girişimlerde bulunmuş ve enstrüman temini gibi destekler sağlamıştır (Kıbrıs Postası, 2024).

2.4.7 Ali Hoca

Ali Hoca, 1961 yılında Lefkoşa'da doğmuş Kıbrıslı Türk besteci ve orkestra şefidir. Müziğe sekiz yaşında akordeon, gitar ve piyano dersleri alarak başlamış, 1976 yılında Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı'na girerek trombon ve kompozisyon eğitimi almıştır. 1985 yılında mezun olduktan sonra Türk Radyo Televizyon kurumunda, Ankara Çocuk ve Gençlik Koroları'nda korepetitörlük yapmış ve Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde armoni ve kontrpuan dersleri vermiştir. 1988 yılında İzmir Devlet Opera ve Balesi'nde trombon sanatçısı olarak göreve başlamış, ardından korepetitörlük ve koro şef yardımcılığı görevlerini üstlenmiştir. 2000-2001 yılları arasında Almanya'da Bonn, Düsseldorf ve Duisburg operalarında çalışmış, 2015'ten itibaren KKTC Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası'nın şefliğini yapmaktadır (KKTC CSO, 2015).

Ali Hoca, Kıbrıs Türk müziğine önemli katkılarda bulunmuş, özellikle Kıbrıs mitolojisi ve halk müziği motiflerini eserlerine yansıtmıştır. Kıbrıs Orkestra Suiti ve Kıbrıs Suiti gibi eserlerinde Kıbrıs'a özgü ritim ve ezgi motiflerini kullanmış, Kıbrıs Türk halk müziğinin geleneksel unsurlarını senfonik düzenlemelerle çağdaş müziğe entegre etmiştir. Ayrıca, KKTC'nin ilk opera eseri olan "Arap Ali Destanı"nı bestelemiş ve eser 2019 yılında sahnelenmiştir. Bu eser, Kıbrıs Türk müziğinin

sanatsal ve uluslararası boyutta tanıtılmasına önemli katkılar sağlamıştır (Wikipedia, 2015).

2.4.8 Oskay Hoca

Oskay Hoca, Kıbrıs Türk müzik kültürünün tanınmış başarılı bir obua sanatçısı, besteci ve orkestra şefidir. Hayatı boyunca Kıbrıs Türk müzik kültürünün gelişimine, yaygınlaşmasına ve yeni nesillere aktarılmasına büyük katkılar sağlamıştır. Oskay Hoca, müzikal yolculuğuna genç yaşta başlamış ve başarılı bir obua sanatçısı olarak adını duyurmuştur. Kıbrıs Türk toplumunda hem bireysel performansları hem de orkestra şefliği görevi ile tanınmıştır. 1987 KKTC Devlet Senfoni Orkestrasında göreve başlamış ve aynı yıl kurulan Lefkoşa Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nde 7 yıl solfej ve obua öğretmenliği yapmıştır. Uzun yıllar boyunca, Lefkoşa Belediye Orkestrası'nda orkestra şefi olarak görev yapmış, çeşitli konserler düzenlemiş ve farklı müzikal projelerde aktif rol almıştır. Özellikle Yeşilçam film müziklerini içeren konserleri ve halka açık performanslarıyla geniş kitlelere hitap etmiştir (Gündem Kıbrıs, 2024). Oskay Hoca, Kıbrıs Polifonik Korolar Derneği'ne bağlı Otello Çok Sesli Korusu için Kıbrıs Türk halk türküleri düzenlemeleri yapmış(Al beni beni 2018, Leymosun türküsü 2022...), bu eserler çok sesli koro çalışmalarıyla hem yerel hem de uluslararası platformlarda seslendirilmiş ve Kıbrıs Türk müziğinin tanıtımına katkı sağlamıştır. Düzenlemeleri, Karadağ'da düzenlenen 11. Saint Stefan Uluslararası Koro Festivali'nde Otello Korusu'na üçüncülük kazandırmıştır (Diyalog Gazetesi, 2024). Barış için İki Toplumlu Koro'nun konserlerinde orkestra şefi olarak görev alan Oskay Hoca, Kıbrıs'ta müzik aracılığıyla toplumsal uzlaşıya katkı sağlamıştır. Bu konserler, hem Kıbrıs'ın kuzeyinde hemde güneyinde halka açık olarak gerçekleştirilmiştir (Kıbrıs Türk, 2024). 2001 yılından 2015 yılına kadar KKTC Devlet Senfoni Orkestra ve Korusu Müdür vekilliği görevi yapmış olan Oskay Hoca halen, LBO'nın,

Mormenekşe Çağdaşlar Korosu'nun ve 2024 yılında kurulan Mağusa Kent Orkestrası'nın şefliğini yapmaktadır.

2.4.9 Atakan Sarı

Atakan Sarı müzik eğitimine İzmir'de babası Mahmut Sarı'dan aldığı piyano dersleriyle başlamıştır. 2005 yılında Manhattan School of Music'te lisans eğitimini, 2008 yılında Ithaca College'da yüksek lisans eğitimini tamamlamış ve 2023 yılında Anadolu Üniversitesi'nde Sanatta Yeterlilik derecesini elde etmiştir (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2025).

Sanatçının Moskova Çaykovski ve Erivan Haçaturyan salonlarında konser veren ilk Türk müzisyen olma unvanına sahip olduğu bilinmektedir. Ayrıca, 2006-2009 yılları arasında Cornell Üniversitesi ve Ithaca College'da piyano, oda müziği ve Türk müziği dersleri vermiştir (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2025).

Kıbrıs Türk müziğine katkılarıyla tanınan Atakan Sarı, 2024 yılında Oskay Hoca ve Mustafa Fegan ile birlikte Mağusa Kent Orkestrası'nı kurarak, Gazimağusa'da müzikal faaliyetlerin gelişimine öncülük etmiştir (Gazimağusa Belediyesi, 2024). Bunun yanı sıra, Yakın Doğu Üniversitesi ve Kıbrıs Vakıflar İdaresi iş birliğinde düzenlenen "Adamızdan Ezgiler" konserinde "Zeytinden Aşımısın" adlı Kıbrıs türküsünün piyano düzenlemesini yapmış ve bu eser, konserin en dikkat çekici performanslarından biri olmuştur (Yakın Doğu Üniversitesi, 2023).

Atakan Sarı, halen Doğu Akdeniz Üniversitesi (DAÜ) Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2025).

2.4.10 Hakkı Cengiz Eren

Hakkı Cengiz Eren, besteci ve akademisyen kimliğiyle Kıbrıs müziğine akademik ve sanatsal katkılar sağlayan önemli isimlerden biridir. Müzik eğitimine

ABD’de başlayan Eren, Peabody Enstitüsü’nde gitar performansı alanında lisans eğitimi almış, Michigan Üniversitesi’nde kompozisyon yüksek lisansını tamamlamış ve USC Thornton Müzik Okulu’nda doktora (DMA) yapmıştır. Uluslararası alanda birçok ödüle layık görülen Eren’in eserleri, Avrupa, ABD ve Türkiye’de çeşitli topluluklar tarafından icra edilmiştir (Hakkı Cengiz Eren, 2025). Bununla birlikte, müzikal çalışmaları sadece uluslararası düzeyde değil, Kıbrıs müziği ve eğitimi açısından da dikkate değerdir.

Yakın Doğu Üniversitesi’nde öğretim üyesi olarak görev yapan Eren, Kıbrıs müziği ile çağdaş müzik anlayışını birleştirerek öğrencilere disiplinler arası bir müzik eğitimi sunmaktadır (Yakın Doğu Üniversitesi, 2025). Müzikal anlayışında elektroakustik unsurlar, mikrotonalite ve Türk halk müziği motifleri önemli bir yer tutarken, Sıla 4 şarkılarına (Biz gidiyoruz, Yok yok, Gave içtim taveli, Göç, Ağaçlar kalem olsa, Gara gözlü yarım) koro düzenlemeleri yapmıştır.

2.4.11 Cahit Kutrafalı

Cahit Kutrafalı, Kıbrıs Türk müziğine yaptığı düzenlemelerle tanınan önemli bir bas gitarist ve bestecidir. Özellikle LBO ile uzun yıllar süren iş birliği kapsamında, Kıbrıs Türk müziğine katkılar sunmuştur. Kutrafalı, anonim bir Kıbrıs türküsü olan Sarhoş Zeybeği için bir düzenleme yapmış ve eser, LBO müzisyenleri tarafından icra edilmiştir (Lefkoşa Türk Belediyesi, 2017).

Bunun yanı sıra, LBO’nun "Barışa Adanmış Şarkılar" konserinde de Kutrafalı’nın düzenlemeleri yer almıştır. Oskay Hoca şefliğinde gerçekleştirilen bu konserde, Kutrafalı’nın yanı sıra Oskay Hoca ve Tanju Hoca’nın düzenlemeleri de sahneye taşınmıştır (Kıbrıs Postası, 2017). LBO bünyesinde düzenlemeleriyle ön plana çıkan bir diğer performansı ise Yeşilçam Film Müzikleri Konseri olmuştur. Bu konserde, Oskay Hoca yönetimindeki LBO, Kutrafalı ve Hüseyin Kırmızı’nın orkestra

için düzenlediği Yeşilçam film müziklerinden oluşan bir repertuvar sunmuştur (Kıbrıs Genç TV, 2022).

Kutrafalı'nın Kıbrıs Türk müziğine yönelik diğer spesifik düzenlemeleri hakkında sınırlı bilgi mevcut olsa da, LBO ile 10 yılı aşkın süredir yürüttüğü alışmalar, Kıbrıs Türk müziğinin modern düzenlemelerle yeniden yorumlanmasına önemli katkılar sunmaktadır. Kıbrıs Türk müziğinin uluslararası caz tınılarıyla harmanlanmasına olan ilgisi, hem bireysel projelerinde hem de orkestra düzenlemelerinde kendini göstermektedir (Kıbrıs Gazetesi, 2019).

2.4.12 Hüseyin Kırmızı

Hüseyin Kırmızı, Kıbrıs Türk müziğine modern düzenlemeleriyle katkı sağlayan bir piyanist, besteci ve aranęjrdr. DA Müzik Bölümü'nde piyano eğitimi almış ve kariyerinde klasik müzikten rock, caz ve pop müziğe uzanan geniş bir yelpazede çalışmalar yapmıştır (Hüseyin Kırmızı, 2025). LBO'da klavyeci ve aranęjr olarak yer alarak Kıbrıs Türk müziği eserlerini modern armonik yapılarla zenginleştirmiştir.

Kırmızı, Sıla 4 grubunun Sıla 4 – 2010 albümünde aranęjr olarak görev almış ve bu albümde 1960'lardan 1990'lara uzanan Kıbrıs Türk müziği eserlerini yeniden düzenlemiştir (Haber Kıbrıs, 2010). Ayrıca, 2018 yılında yayımladığı Color Et Sonor albümünde, geleneksel Kıbrıs melodilerini klasik müzik formunda ele alarak kültürel mirasa ağdaş bir yorum getirmiştir (Hüseyin Kırmızı, 2025.).

2.4.13 Okan Ersan

Okan Ersan, Kıbrıslı Türk caz fusion gitaristi ve bestecisidir. Küçük yaşlarda piyano ve gitar almaya başlamış, 1994 yılında Marmara Üniversitesi Müzik Bölümü'nden mezun olmuştur. Kariyerinde caz ve fusion türlerini benimseyerek Steve Lukather, Mike Stern, Frank Gambale ve Al Di Meola gibi isimlerden etkilenmiştir.

2003 yılında “To Whom It May Concern” adlı parçasıyla İngiliz Guitarist dergisinin yarışmasında yılın en iyi beş gitaristi arasında yer almıştır (Wikipedia, 2025).

Ersan, Kıbrıs Türk müziğini caz fusion ile harmanlayarak uluslararası alanda tanıtmayı amaçlamaktadır. Kıbrıs'ın anonim türkülerinden Dillirga'yı Dillirga-ma adıyla caz fusion tarzında düzenlemiş ve 22 Mart 2019'da dijital platformlarda yayımlamıştır. Bu çalışmasında, geleneksel melodiyi modern armoniler ve ritmik yapılarla birleştirerek Kıbrıs Türk müziğine çağdaş bir yorum getirmiştir (Cazkolik, 2019). Sanatçı, Kıbrıs Türk müziğinin zenginliğini caz ve modern müzik anlayışıyla birleştirerek farklı kültürel unsurları sentezleyen bir müzik dili oluşturmuştur.

2.4.14 Erkan Dağlı

Erkan Dağlı, Kıbrıs Türk müziğinin çok sesli koro düzenlemeleriyle zenginleştirilmesine katkıda bulunan bir koro şefi ve müzik eğitimcisidir. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü'nden mezun olan Dağlı DAÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2025).

2010 yılında kurulan Othello Polifonik Korosu'nun şefliğini üstlenen Dağlı, koro ile birlikte Kıbrıs halk türkülerini çok sesli düzenlemelerle yeniden yorumlamıştır. Bu çalışmalar arasında Al Yemeni Mor Yemeni, Leymosun Türküsü, Münüsem ve Kebapçıların Şişi gibi eserler bulunmaktadır (Spotify, 2025). Ayrıca, Othello Polifonik Korosu, Kıbrıs ve yurtdışında çeşitli festivallerde sahne alarak Kıbrıs Türk müziğini uluslararası platformlarda tanıtmış ve Kıbrıs halk şarkılarını polifonik düzenlemelerle icra ederek adanın müzikal mirasını geniş kitlelere ulaştırmayı amaçlamıştır. Erkan Dağlı, Kıbrıs Türk müziğinin akademik ve sanatsal açıdan geliştirilmesine önemli katkılarda bulunmuş, koro müziği ile çokseslendirilmiş olan Kıbrıs halk şarkılarını tanıtmıştır (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2025).

2.5 Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Günümüzdeki Drumu

DAÜ Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Programı Korusu, Kıbrıs Türk müziğinin tanıtılması ve yaşatılması adına çeşitli etkinlikler düzenlemektedir. Bu kapsamda, 19 Kasım 2024 tarihinde, KKTC'nin 41. kuruluş yılına özel bir konser gerçekleştirilmiştir. Konserde, Pachelbel ve Piazzolla'nın eserlerinin yanı sıra Kıbrıs türkülerine ve marşlarına da yer verilmiştir. Koro şefliğini Öğr. Gör. Erkan Dağlı üstlenmiştir (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2024).

Ayrıca, Kıbrıs Barış Harekatı'nın 50. yılına özel olarak hazırlanan "Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Marşı"nın seslendirilmesinde DAÜ Müzik Öğretmenliği Programı Korusu aktif rol almıştır. Marşın sözü ve müziği Bando Binbaşı Hakan Özgen'e ait olup, koro şefliğini yine Öğr. Gör. Erkan Dağlı yapmıştır. Bu tür etkinlikler, DAÜ Korusu'nun Kıbrıs Türk müziğinin korunması ve gelecek nesillere aktarılmasındaki katkılarını ortaya koymaktadır (Doğu Akdeniz Üniversitesi, 2024).

Yakın Doğu Üniversitesi, Kıbrıs Türk müziğinin tanıtılması ve yaşatılması amacıyla çeşitli etkinlikler ve projeler yürütmektedir. Bu kapsamda, Atatürk Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Bölümü tarafından düzenlenen "Türk Dünyası Bestecileri Konseri" kapsamında Kıbrıslı besteci Kamran Aziz'in "Al Yemeni" ve "Kıbrısım" adlı eserleri seslendirilmiştir. Bu konser, Kıbrıs Türk müziğinin önemli eserlerini sanat severlerle buluşturmayı ve kültürel mirasın korunmasını teşvik etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir (Yakın Doğu Üniversitesi, 2024).

2.6 Bir Öğretim Tasarısı Nasıl Geliştirilir?

Öğretim tasarısı geliştirme süreci, belirlenen eğitim hedefleri doğrultusunda öğretim materyallerinin, yöntemlerinin ve değerlendirme araçlarının sistematik bir şekilde planlanmasını içerir. Bu süreç, aşağıdaki temel aşamalardan oluşmaktadır (Demirel, 2018; Uçan, 2005).

1. İhtiyaç Analizi Yapma

Öğretim tasarısının ilk adımı, hedef kitlenin öğrenme ihtiyaçlarını belirlemektir. Bu aşamada:

- Eğitimin hedef kitlesi tanımlanır.
- Öğrencilerin veya katılımcıların mevcut bilgi ve beceri düzeyleri analiz edilir.
- Eğitimin sonunda kazandırılması hedeflenen bilgi, beceri ve tutumlar belirlenir.
- Mevcut eğitim materyalleri ve kaynaklar değerlendirilerek eksikler tespit edilir. (Sağlam, 2021).

2. Öğrenme Hedeflerini Belirleme

Eğitim sürecinin başarılı olabilmesi için açık ve ölçülebilir öğrenme hedefleri belirlenmelidir. Bu hedefler:

- Eğitimin kazandıracığı bilgi, beceri ve yetkinlikleri içerir.
- Bloom Taksonomisi gibi eğitim modelleri çerçevesinde yapılandırılabilir.
- Hedeflerin ölçülebilir, ulaşılabilir, gerçekçi ve zamana bağlı (SMART kriterleri) olmasına özen gösterilir (Demirel, 2018).

3. İçerik ve Program Tasarımı

Öğretim tasarısı, belirlenen hedeflere ulaşmayı destekleyecek içerik ve yöntemleri içermelidir. Bu süreçte:

- Konuların sistematik bir sırayla düzenlenmesi sağlanır.
- Ders planları, içerikler, uygulamalar ve etkinlikler oluşturulur.
- Eğitim materyalleri (metinler, sunumlar, videolar, interaktif içerikler vb.) tasarlanır.
- Ders süreleri ve haftalık/dönemlik program planlamaları yapılır (Öztürk & Say, 2019).

4. Öğretim Yöntemlerini Seçme

Etkili bir öğretim tasarısı, hedef kitlenin öğrenme tarzlarına uygun öğretim yöntemlerini içermelidir. Bu yöntemler arasında:

- Anlatım yöntemi, soru-cevap, tartışma teknikleri
- Problem temelli öğrenme, proje tabanlı öğretim, işbirlikli öğrenme
- Teknoloji destekli öğretim yöntemleri (çevrimiçi dersler, simülasyonlar, interaktif uygulamalar) yer alabilir (Türkmen, 2021).

5. Değerlendirme ve Geri Bildirim Süreci

Eğitim sürecinin başarısını ölçmek için değerlendirme araçları ve yöntemleri belirlenmelidir. Değerlendirme süreci:

- Öğrencilerin öğrenme düzeyini ölçmeye yönelik testler, performans değerlendirmeleri ve uygulamalı çalışmalar içerir.
- Geri bildirim süreçleriyle eğitimin eksik yönleri belirlenir ve geliştirme çalışmaları yapılır (Yıldırım & Şimşek, 2021).

2.7 İlgili Araştırmalar

Merriam (1964), "The Anthropology of Music" çalışmasında, müziğin bir toplumun inançlarını, adetlerini ve geleneklerini kapsayan bir "kültürel depo" işlevi gördüğünü ve gençlere mirasları hakkında eğitim vermede kritik bir rol oynadığını ifade etmektedir. Bu bakış açısı, Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretiminin sadece müzik dersi olmadığını, aynı zamanda kültürel devamlılığı sağlayan temel bir unsur olduğunu göstermektedir.

Blacking (1973), "How Musical is Man" çalışmasında "Müzikal aktarım süreci, kültürel bilginin sürekliliği için temel bir unsurdur ve genç bireylerin topluluklarının estetik ve ahlaki değerlerini içselleştirmelerine olanak tanır" ifadesiyle, müziğin kültürel aktarımda oynadığı merkezi rolü vurgulamıştır. Bu görüş, Kıbrıs

Türk müzik kültürünün gibi toplumun estetik ve ahlaki yapılarını nesilden nesile taşıdığı ve bireylerin kimlik gelişiminde etkin rol oynadığını göstermektedir.

Kafkas (2001), 'Geçmişten Günümüze Kıbrıs Müziği' isimli çalışmasında Darülelhan'ın kuruluşunu takip eden Erkekler Ses Topluluğu, Abdülazim Aziz Topluluğu, Kamran Aziz ve Arkadaşları Topluluğu, Güzel Sanatlar Derneği, Kıbrıs Türk Sanatçılar Ocağı, Kıbrıs Türk Filarmoni Topluluğu, Topel Kültür Derneği ve Ahmet Belevi Triosu'nu Kıbrıs'ta Türk müziğine büyük emekler vermiş müzisyenler olarak belirtilmiştir. Kafkas (2001), çalışmasında, bu kuruluşların faaliyet gösterdiği dönemlerin, Kıbrıs'ta yaşayan iki toplum olan Türkler ve Rumların, siyasal ve kültürel açıdan büyük çatışmalar yaşadığı ve kutuplaştığı dönemler olduğundan, gösterilen faaliyetlerin, adada hüküm süren olağanüstü halden dolayı farklı boyutlarda gerçekleştiğini, özellikle bu dönemlerde adada bir gereklilik olarak oluşan askeri nüfusun, müziğe yaklaşımına göre olumlu veya olumsuz gelişmelerin meydana geldiğini belirtmiştir.

Campbell (2010), "Songs in Their Heads: Music and its Meaning in Children's Lives" çalışmasında çocukların müzikal kültürlenme sürecinin, yakın çevrelerinde karşılaştıkları şarkılar ve müzikal uygulamalar tarafından derinden etkilendiğini ve bu sürecin onların kültürel kimliklerini ve sosyal anlayışlarını şekillendirdiğini vurgulamaktadır. Bu yaklaşım, müziğin kültürel kimlik gelişiminde ve toplumsal bağların güçlenmesinde nasıl etkili bir araç olduğunu göstermektedir.

İmik (2011), 'Türk Kültürünün Yaşatılmasında Müziğin Önemi ve Genç Dinleyiciler Üzerindeki Etkileri' isimli çalışmasında, genç dinleyicilerin müzik eserlerinde kullanılan melodi, çalgı, söz vb. öğelere ait kültürel içeriklerden büyük oranda etkilendiği, kültürel yapımızın müzik eserlerimize yansıtılmasının kültürümüzün korunması ve yaşatılmasında büyük önem taşıdığına değinmiştir. Bu

bağlamda, Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretimi, geleneksel melodiler, enstrümanlar ve söz öğeleri aracılığıyla kültürel kimliği pekiştirmeye katkı sağlar. Genç dinleyicilere bu öğelerin aktarılması, onların kendi müzikal miraslarına olan farkındalığını artırarak kültürel sürekliliği destekler. Böylece müziğin, kimlik oluşumu ve kültürel aidiyet duygusunun güçlenmesinde önemli bir araç olduğu söylenebilir.

Samson & Demetriou (2016), "Music in Cyprus" kitabında müziğin sadece bir sanat formu değil, aynı zamanda bir toplumun kimliğini yansıtan güçlü bir iletişim aracı olduğuna değinmiştir. Aynı zamanda eğitim ortamlarında müzik kültürünün öğretimi, bireylerin estetik duyarlılıklarını geliştirmelerinin yanı sıra, tarihsel, sosyolojik ve kültürel bağlamda bir anlayış kazanmalarını sağladığı ve müziğin pedagojik süreçlerde bir araç olarak değil, bir kültürel miras olarak ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Müzik kültürünün öğretiminin öneminin bireyin gelişiminde bu denli büyük yer tuttuğu bilinirken Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretiminin göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Adaya gelen yabancı uyruklu öğrencilerin Kıbrıs Türk kültürünü öğrenmelerinde en önemli alanlardan birisi müziktir.

Gorgoretti & Öztüğ (2023), "Kıbrıs Türk Toplumunun Türk Milliyetçiliğini Benimsemesinde Müzik ve Eğitimin Etkisi" isimli çalışmasında 1960'lı yıllardan itibaren bağlama çalgısının Kıbrıslı Türkler tarafından kullanılmaya başlanmasının üniversite öğrenimi için Türkiye'ye giden öğrencilerin orada bağlama ile tanışması ve kullanmasının önemli bir etken olduğunu belirtmiştir. Aynı zamanda, 1960'lı yıllardan itibaren kurulan grupların o dönem Türkiye'de popüler olan müzikleri icra etmesi ve 1980'lerden itibaren ise etnik-pop müziğin Kıbrıs'ta kabul gördüğüne çalışmasında yer vermiştir. Kıbrıs Türk Müzik Kültürü'nün gelişiminde Kıbrıs Türk müziğinde

kullanılan enstrümanlar ve diğer toplumların Kıbrıs Türk kültürüne etkisi önem teşkil etmektedir.

Özer (2023), "Kıbrıs Türk ve Rum Halk Dansları Müziklerinin Karşılıklı Etkileşimi" isimli çalışmasında, Kıbrıs'ta şu anda iki devletin bulunduğunu, bu iki devletin halklarının ise aynı coğrafyada yaşadığını, adada yaşanan tarihi süreci birlikte geçirdiğini, önemli manevi paylaşımlarda bulunduklarını belirtmiştir. Özer (2023) çalışmasında, 1960'lara kadar, çalıştıkları yerden düğünlere kadar günlerini birlikte geçirmiş olan bu iki halkın, 1960'larda adada olayların başlamasından dolayı, içgüdüsel bir reddediş içerisine girdiklerine değinmiştir. Özer (2023) çalışmasında aynı zamanda, objektif olmayan bazı çalışmaların, iki halkın kültürünün ayrı olduğunu ispat etmek ve diğer halkın yaptıklarını reddetmek amacı ile yazıldığını belirtmiştir. Özer (2023) araştırmasında, bundan sonra yapılacak çalışmaların objektif ve tarafsız olması, iki toplumunda ellerindeki dökümanları birbirlerine açması, araştırmacıların ötekileştirici değil, birleştirici olmasının, sayısı çok az olan ortak araştırmaların yapılabilmesine imkan sağlayacağına değinmiştir. Bu bağlamda, Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretimi, adadaki kültürel etkileşimi göz önünde bulundurarak, müziğin ortak miras ve kimlik üzerindeki rolünü vurgulamalıdır. İki halkın geçmişteki müzikal paylaşımlarının incelenmesi, öğrencilere müziğin sadece bir sanat dalı değil, aynı zamanda kültürel bir köprü olduğunu göstermeye yardımcı olabilir. Böylece müzik eğitimi, ötekileştirmeden uzak, kapsayıcı ve birleştirici bir anlayışla şekillendirilebilir.

Bölüm 3

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yönteminden olgubilim deseni temel alınarak tasarlanmıştır. Çalışma, Kıbrıs Türk müzik kültürünün formal eğitim ortamlarına nasıl aktarılabilirliğini ve buna yönelik öneriler geliştirmeyi amaçlamaktadır. Olgubilim deseni, bireylerin belirli bir olguya dair deneyimlerini ve algılarını derinlemesine incelemeyi hedefleyen bir desendir.

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, amaçsal örnekleme yöntemi ile seçilen 17 müzik öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma başında 28 öğretmen ile iletişime geçilmiş olup zaman kısıtlılığından ve 4 öğretmenin konu ile ilgili yeterli bilgisi olmadığından dolayı çalışma grubu 17 kişiye indirgenmiştir. Katılımcılar, KKTC'deki liselerde görev yapan ve Kıbrıs Türk müzik kültürü ile ilgili bilgi ve deneyime sahip öğretmenler arasından belirlenmiştir. Bu seçim, araştırmanın amacına en iyi şekilde yanıt verebilecek bireylerin çalışmaya dahil edilmesini sağlamıştır.

3.3 Veri Toplama Aracı

Araştırmada iki farklı veri toplama yöntemi kullanılmıştır:

3.3.1 Doküman Analizi

Literatürde yer alan kitaplar, tezler, makaleler ve web kaynakları gibi belgeler incelenmiş ve Kıbrıs Türk müzik kültürünün tarihsel gelişimi ve oluşumu araştırılarak, veriler toplanmıştır.

3.3.2 Yarı Yapılandırılmış Görüşme

Yarı yapılandırılmış görüşme, nitel araştırmalarda kullanılan esnek bir veri toplama tekniğidir. Bu yöntemde, önceden belirlenmiş sorular rehber olarak kullanılır, ancak görüşme sırasında yeni sorular eklenebilir ve katılımcının görüşleri doğrultusunda detaylandırılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2021).

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak, araştırmacı tarafından hazırlanan sorular aracılığıyla 17 müzik öğretmeni ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşme soruları, dil anlaşılabilirliği, içerik ve sıralama açısından alanda uzman 5 öğretim görevlisinin katkılarıyla gözden geçirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler tamalandıktan sonra ses kayıtları dikte edilmiştir.

3.4 Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan veriler içerik analizi yöntemi ile dört aşamada analiz edilmiştir:

- **Verilerin Kodlanması:** Görüşmelerden elde edilen veriler kodlanarak düzenlenmiştir.
- **Kod, Kategori ve Temaların Belirlenmesi:** Kodlama aşamasından elde edilen veriler, kategori ve temalara dönüştürülmüştür.
- **Kod, Kategori ve Temaların Düzenlenmesi:** Kategoriler ve temalar, mantıksal bir yapı oluşturacak şekilde düzenlenmiştir.
- **Bulguların Tanımlanması ve Yorumlanması:** Analiz sonucunda ortaya çıkan bulgular tanımlanmış ve yorumlanmıştır.

Bölüm 4

BULGULAR VE YORUM

4.1 Araştırma Sorusu (Alt Problem 1) 1'e İlişkin Analizler

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin, Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün lise dönemindeki öğrencilere öğretilmesi hakkındaki düşünceleri nelerdir? sorusuna verdikleri cevaplar ile ilgili aşağıdaki temalar oluşturulmuştur.

Tablo 1: Araştırma Sorusu 1'e İlişkin Öğretmen Görüşleri

KATEGORİ 1: Müzik Öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Lise Dönemindeki Öğrencilere Öğretilmesi Hakkında Düşünceleri
Tema 1: Kıbrıs Türk müzik kültürünün sürdürülebilirliği Alt Temalar: -Öğrencilerin kültürel farkındalık eksikliği -Kıbrıs Türk halk müziğini tanıma -Kültürün aktarımında müziğin önemi -Kültürel kimlik bilincinin oluşturulması -Kıbrıs halk şarkılarının öğretilmesi
Tema 2: Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretimi Alt Temalar: -Kıbrıs Türk Edebiyatı gibi derslere ünite olarak eklenmesi -Kıbrıs Türk Kültürü dersinin oluşturulması
Tema 3: Öğretim programının eksik olması Alt Temalar: -Temel müzik eğitiminin verilememesi -Ders saatlerinin az olması -Folklorik öğelerin öğretim programına entegre edilememesi -Batı klasik müzik eğitimi içeriklerinin ağırlıklı olması -Kaynak eksikliği

Tema 4: Öğrencilere Kıbrıs Türk halk müziğini sevdirmek

Alt Temalar:

- Öğrencilerin konserlere götürülmesi
- Kıbrıslı Türk sanatçıların tanıtılması
- Öğrencilerin tanınması için yerli sanatçıların okullara davet edilmesi

Tema 5: Müzik derslerinin işlenişinde yeniliğe gitmek

Alt Temalar:

- Kullanılan kitap ve yöntemlerin yenilenmesi
- Derslerde teknolojinin kullanılması
- Yeni müzik dağarcığına ihtiyaç duyulması

Tema 6: Kıbrıs Türk müzik kültürü hakkında yeterli seviyede bilgiye sahip olmayan öğretmenler için eğitimlerin düzenlenmesi

Alt Temalar:

- Öğretmenler için sunumlar ve seminerlerin yapılması

Tema 7: Kıbrıs müzik kültürüne bütüncül bir yaklaşımın olması

Alt Temalar:

- Mâniler, sözler, enstrümanlar ve bestecilerin öğretilmesi
- Dönemin olaylarıyla birlikte bütün olarak ilerlenmesi

Elde edilen verilere göre, görüşmeye katılan müzik öğretmenleri Kıbrıs Türk müzik kültürünün lise dönemindeki öğrencilere öğretilmesi ile ilgili olarak çok çeşitli ve farklı görüşlere sahiplerdir. Bu görüşlerin içinde “Öğretim programının eksik olması”, “Öğrencilere Türk halk müziğini sevdirmek”, “Kültürün sürdürülebilirliği”, “Müzik derslerinin işlenişinde yeniliğe gidilmesi”, en çok belirtilmiş olan temalar olarak saptanmıştır..

Öğretmenlere “Kıbrıs Türk kültürünün liselerde öğretilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?” sorusu sorulduğunda katılımcıların tamamı olumlu cevaplar vermiş ve öğrencilerin bu konuda ne kadar eksik olduklarından bahsetmişler ve aşağıdaki görüşlerini belirtmişlerdir (MÖ 11, MÖ14, MÖ7):

“Bence böyle bir konunun öğrencilere öğretilmesi çok güzel olur, çünkü çocuklarımız kültürümüze ve Türk müziğine çok uzaktırlar. Kendi müziğimizi

bilmeleri açısından böyle bir programın uygulanmasının güzel olacağını düşünürüm” (MÖ 11).

Yukarıda müzik öğretmenin belirtiği görüş, öğrencilerin kendi müziğimize ve toplumumuza ne kadar uzak olduğundan bahsetmektedir. Bu bakımdan MÖ 14 ve MÖ 7 konuya çözüm olabilecek önerilerini belirtmişlerdir (MÖ 14, MÖ 7):

“Lise döneminde öğrencilere Türk halk müziği, sanat müziği ve şu anda var olan güncel müzik topluluklarıyla ilgili konularda eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca geziler düzenlenmeli ve düzenlenen konserlere öğrencilerle birlikte birebir katılmalı, izletilmesi gerektiğini düşünüyorum” (MÖ 14).

“Müzik derslerinin güncellenmesi gerektiğini düşünüyorum. Dersler daha yaratıcı ve eğlenceli hale getirilmeli, günümüz gençlerine hitap edebilmelidir. Günümüz müzik ve teknolojileri bu derslerin içine entegre edilerek, eski ve yeniyi harmanlayan yeni çalışmalar yapılmalıdır. Ayrıca, yerli bestecilere ve yeni bir müzik dağarcığına ihtiyaç vardır. Hizmet içi kursların da güncellenmesi gerektiğini gözlemledim” (MÖ 7).

Müzik öğretmenlerinin en fazla görüş belirttiği diğer sorun Müzik Öğretim Programının eksikliğidir. KKTC Ortaöğretim Kademesi lise düzeyinde müzik dersleri seçmeli olup, haftada 2 saattir. Fakat müzik dersi için Eğitim Bakanlığının sunduğu bir müzik öğretim programı bulunmamaktadır. Müzik öğretmenleri bu eksikliği dile getirerek Kıbrıs Türk müzik kültürünün müzik öğretmenlerinin hazırladığı içeriklerle ele alındığını belirtmişlerdir. Bu konudaki kaynakların sınırlı olmasının, içeriğin zayıf kalmasına neden olduğunu da eklemişler ve aşağıdaki görüşleri belirtmişlerdir (MÖ 10, MÖ 12):

“Yani müzik kültürü öğretilmelidir, öğretilmelidir’in yanında aslında öğretim programının içinde de olmalıdır. Ama biliyorsunuz Eğitim Bakanlığı birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar temel müzik eğitim programı kitapçığı basmıştır. Sekizden sonrası öğretmenlerin kendi inisiyatifine kalmıştır” (MÖ 10).

“Derslerimde geçmişten günümüze Kıbrıs Türk müziği konularına yer veriyorum. Örneğin: Darülelhan’ın çalışmaları, Devlet Türk Müziği Topluluğu, Belediye Orkestrası Kıbrıs’ta ilk Türk operası “Arap Ali Destanı” gibi konuları öğrencilere anlatıyor, bazen izleterek dersimi işliyorum. Ancak dediğim gibi elimdeki kaynaklar oldukça sınırlı. Performans eğitimi aldığım için bu konulara yeterince vakıf değilim ve bilgilerim de sınırlı” (MÖ 12).

Müzik öğretmenlerine “Kıbrıs Türk müzik kültürü dersinin liselerde zorunlu veya seçmeli bir ders olarak okutulması hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusu sorulduğunda alınan yanıtlar farklılıklar göstermektedir, müzik öğretmenleri Kıbrıs Türk Müzik Kültürü dersinin zorunlu veya seçmeli olmasından ziyade dersin farklı bir dersin içerisinde yer alabileceğini söylemişler ve bu konuda hakkındaki görüşlerini aşağıda belirtmişlerdir (MÖ 6, MÖ13):

“Bu dersin zorunlu veya seçmeli olması hususunda benim görüşüm elbette zorunlu olmalı. Belki Kıbrıs Türk Edebiyatı'nın içinde bir başlık olarak da kullanılabilir liselerde. Ortaokullarda ise müzik dersinin içinde olabilir" (MÖ 6).

"Kıbrıs Türk Müzik Kültürü'nün zorunlu veya seçmeli bir ders olarak okutulmasından ziyade, Kıbrıs Türk Kültürü adı altında bir ders oluşturulması daha uygun olabilir. Bu dersin içerisinde müzik kültürüne de yer verebiliriz" (MÖ 13).

Yapılan görüşmelerde müzik öğretmenlerinin eksiklik olarak belirttiği konulardan birisi ise öğretmenlerinde Kıbrıs Türk müzik kültürü hakkında yeterli bilgilendirilmemiş olmalarıdır. Üniversitelerin Müzik Öğretmenliği Programlarında bu konunun yer almaması, hizmet içi eğitimlerde bu konunun dahil edilmemesi öğretmenlerin bu konuda yeterli donanıma sahip olmadıkları yargısına varılabilir. Müzik öğretmenleri bu konu hakkındaki görüşlerini aşağıda belirtmişlerdir (MÖ 8, MÖ 10):

“Tabii ki çeşitli yerlerde eğitim alan müzik öğretmenlerinin de bu konuda kendi araştırma ve bilgi edinmelerine gerek vardır çünkü bildiğim kadarıyla müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda Kıbrıs Türk müzik tarihi öğretilmemektedir. Burada öğretmenin bu dersi vermek istemesi yeterli değildir; bu ders aynı zamanda Ortaöğretim Kurumlarındaki müfredatlara da girmelidir ve bu da ciddi bir çalışma gerektirmektedir" (MÖ 8).

"Yerel müzik kültürü hakkında bilgi eksikliği var. Öğretmenlerin bu konuda eğitilmesi için çalıştaylar ve seminerler düzenlenebilir. Böylelikle hem eğitim kalitesi artar hem de kültür aktarımı sağlıklı olur" (MÖ 10).

4.2 Araştırma Sorusu (Alt Problem 2) 2'ye İlişkin Analizler

Görüşme yapılan müzik öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürü dersini kapsamında hangi konular ele alınmalıdır? Sorusuna verdikleri cevaplar ile ilgili aşağıdaki temalar oluşturulmuştur.

Tablo 2: Araştırma Sorusu 2'ye İlişkin Öğretmen Görüşleri

KATEGORİ 2: Müzik Öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürü Dersinde Kullanılabilecek Konularla İlgili Görüşleri
Tema 1: Teorik ve uygulama ağırlıklı iki program yapılması Alt Temalar: -Öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyesine göre içerik seçilmesi. -Meslek liselerine uygulamalı ve Fen liselerine daha teorik içeriklerin verilmesi -Güzel Sanatlar liselerinde zorunlu ders olarak okutulması. -Güzel Sanatlar liselerindeki öğrenciler için düzenlemelerin yapılması
Tema 2: Kıbrıs kültürünün öğeleri Alt Temalar: -Mâniler -Folklor -Şarkılar -Operalar -Sanatçılar
Tema 3: Kıbrıs Türk müziğini kendi içerisinde incelemek -Adada Türk Halk Müziği -Adada Türk Sanat Müziği
Tema 4: Kıbrıs Türk halk müziğinde kullanılan enstrümanlar Alt Temalar: -Enstrümanların tanıtılması ve özellikleri açısından incelenmesi
Tema 5: Konuların tarihsel ve sosyolojik bakımdan dönemlendirilmesi Alt Temalar: -Adada yaşamış toplumlar -Adada yaşanan tarihi olaylar
Tema 6: Günümüz müziklerinin Kıbrıs Türk müziğiyle etkileşimi Alt Temalar: -Pop ve Rock gibi müziklerin Kıbrıs Türk müziğiyle etkileşimi -Halk müziklerine düzenlemeler. -Korolar için yapılan düzenlemeler.

Tema 8: Okullarda öğretilmek için Kıbrıs Türk müziklerine ait bir repertuvar hazırlanması

Alt Temalar:

- Şarkıların notalarının yazılması
- Ders içeriğine uygun seviyede düzenlemelerin yapılması

Tema 9: Şarkıların hikayelerinin öğretilmesi

Alt Temalar:

- Şarkıların hikayelerinin ve sözlerinin incelenmesi

Yapılan görüşmelerde öğretmenlerin özellikle bahsettiği konulardan ilki okulun türüne göre uygulanabilecek iki farklı öğretim tasarısının geliştirilmesi gerektiğidir. Müzik öğretmenleri eğitimin daha verimli kılınması ve öğrencilerin derse katılımının sağlanması için iki farklı öğretim tasarısının daha verimli bir öğretim sağlayacağını düşünmektedirler. İki farklı öğretim tasarısının ise teorik ve uygulamalı olarak ağırlık oranlarının değişkenlik göstermesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Müzik öğretmenleri bu konu ile ilgili görüşlerini aşağıda belirtmişlerdir (MÖ1, MÖ10):

"Fen lisesi ve klasik liselerde müzik tarihi ve teorik bilgiler işlenebilirken, meslek liselerinde uygulamalı ağırlıklı içerikler işlenmeli" (MÖ 10).

Öğretmenlere "Kıbrıs Türk müzik kültürü kapsamında hangi konuların ele alınması gerekir?" sorusu sorulduğunda müzik öğretmenlerinin benzer konuları işlediklerini görülmektedir, bu konular "Sanatçılarımız, eserleri ve kültürel öğelerimiz" olmuştur. Bu görüşler sonucunda tema 3 oluşturulmuştur. Müzik öğretmenleri bu konu hakkındaki görüşlerini aşağıda belirtmişlerdir (MÖ 15, MÖ 14)

"Folklor müziğimiz, halk şarkılarımız, klasikleşmiş 'Dillirga' gibi eserler ve halk oyunlarımız öğrencilerimize öğretilmeli. Ayrıca halk müziğimizdeki enstrümanlar ele alınmalı, sanatçılarımız, bestecilerimiz ve onların eserleri derslerde mutlaka işlenmelidir" (MÖ 15).

"Kamran Aziz, Yılmaz Taner, Rüya Taner gibi besteciler ve önemli isimler hakkında detaylı bilgiler verilmesi gerektiğini düşünüyorum" (MÖ 14).

Öğretmenler Kıbrıs Türk müzik kültürü derslerinde ele alınabilecek konular hakkında, derslerinde materyal olarak kullanabilecekleri notaların çok az olduğunu belirtmişlerdir. Arşivlerde yıllar içerisinde birçok yazılı kaynak korunmamış ve kaybolmuştur. Günümüzde Kıbrıs Türk kültürüne ait şarkılar için yeni düzenlemeler yapılmakta fakat okullarda kullanılması için bir repertuvar halen oluşturulmamıştır. Müzik öğretmenleri yapılan görüşmelerde bu konunun altını çizmişler ve görüşlerini aşağıda belirtmişlerdir (MÖ 6, MÖ 13):

"Okullarda kullanılabilecek bir repertuvar oluşturulmalı. Bu repertuvar hem teorik hem de uygulamalı öğeleri içermeli ve öğrencilerin seviyesine göre adapte edilmelidir" (MÖ 6).

"1950'lerin başlarında Halk Sanatları Derneği'nin yaptığı çalışmalarla şarkılar notaya alınmaya başlanmıştı, bugün için de böyle bir repertuvar oluşturulmalı ve okullarda bu şarkılar kullanılmalı" (MÖ13).

Müzik öğretmenlerinin bir kısmı bu sorunu çözmek için derslerinde kullanmak üzere Kıbrıs Türk müzik eserlerinin notalarını yazdıklarını ve düzenlemeler yaptıklarını belirtmişlerdir (MÖ 14, MÖ 9):

"Halk şarkılarını ders içeriğine uygun şekilde düzenliyorum. Öğrencilerin seviyelerine göre bu eserleri sadeleştirip uygun bir hale getiriyorum" (MÖ 14).

"Güzel Sanatlar liselerinde bildiğiniz gibi eğitimimiz klasik müzik ağırlıklıdır. Malumumuz kontrabas çalgısında Kıbrıs Türk müziğini içeren pek bir içerik yoktur. Fakat zaman zaman kendi yaptığım düzenlemelerle öğrencilerime Türk müziği parçaları vermişliğim de olmuştur" (MÖ 9).

Müzik öğretmenleri Kıbrıs Türk müzik kültürü dersine dair hangi konuların işlenebileceği ile ilgili görüşleri doğrultusunda içeriği belirlerken dönemin olayları ile bağlantı kurulması gerektiğini belirtmişlerdir. Müzik öğretmenleri şarkıların hikayelerini, o dönemde yaşanan olayları ve Kıbrıs Türk müziğinin özelliklerini öğrencilere anlatarak öğrencileri kültür yönünden de geliştirmeyi hedeflediklerini söylemişlerdir. Müzik öğretmenlerini bu konu hakkındaki görüşleri aşağıda belirtilmiştir (MÖ16, MÖ13, MÖ11):

"Kıbrıs Türk müziği, farklı tarzlardan eserleri bir araya getirir. Bu eserlerin ritim, gam ve enstrüman özellikleri öğrencilerle incelenmelidir. Böylece müziğin teorik ve uygulamalı yönleri anlaşılır" (MÖ 16).

"Kıbrıs Türk müziği modal değil, tampere sistem kullanıyor gibi teknik özellikler öğrenciler tarafından bilinmeli. Ayrıca, şarkıların hikayeleri ve toplumsal olaylarla bağlantıları incelenmeli" (MÖ 13).

"Ben sınıfta şarkı öğretiminde Kıbrıs müziklerine çok fazla yer veririm. Öğretilecek şarkıların hikayeleri ve bestecilerinden bahsederim" (MÖ 11).

4.3 Araştırma Sorusu (Alt Problem 3) 3'e İlişkin Analizler,

Görüşme yapılan müzik öğretmenleri Kıbrıs Türk müzik kültürü hangi yıllardan itibaren ele alınmalıdır? sorusuna verdikleri cevaplar ile ilgili aşağıdaki temalar oluşturulmuştur.

Tablo 3: Araştırma Sorusu 3'e İlişkin Öğretmen Görüşleri

ETKİNLİK 3: Müzik Öğretmenlerinin Kıbrıs Türk Müzik Kültürü Dersinin Tarihsel Gelişimi ile İlgili Başlangıç ve Gelişim Dönemleri Hakkındaki Görüşleri
Tema 1: Kıbrıs Türk toplumunun müzik tarihi Alt Temalar: -Osmanlı İmparatorluğu Dönemi -İngiliz Sömürge Dönemi ve Batılılaşma Dönemi -Kıbrıs Cumhuriyeti Dönemi ve Bağımsızlık Mücadelesi Dönemi -1974 Sonrası Kıbrıs'ın Bölünmesi Dönemi -Popüler Kültür ve Dijitalleşme Dönemi -Günümüz ve Globalleşme Dönemi Tema 2: Enstrümanlar Alt Temalar: -Kıbrıs Türk kültürü müziğinde hangi enstrümanların ne zaman kullanılmaya başlandığının incelenmesi. Tema 3: Kıbrıs Türk müzik kültürünün dönemlere ayrılması Alt Temalar: -Adada yaşamış koloniler ve medeniyetlerin de incelenmesi Tema 4: Kapsamlı bir araştırmanın yapılıp derlenmesi Alt Temalar: -1500'lü yıllardan itibaren kapsamlı bir içerik araştırmasının yapılması ve bir arşivin oluşturulması -İngilizlerin Kıbrıs'tan ayrılırken birçok belgeyi beraberinde götürmüş olması

Tema 5: Kıbrıs Türk müziğinin yıllar içerisinde durağan bir dönemden geçmesi

Alt Temalar:

- İncelenen yılların dar bir zaman aralığı olması sebebiyle müzikalite de çok bir değişikliğin yaşanmaması
- Konu ancak kurumlar olarak ele alınabilir.

Tema 6: Çift toplumlu etkinlikler

Alt Temalar:

- Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum halkının yıllar içerisinde birlikte yaptığı konserler ve projeler

Tema 7: Müzikal dönemlerin ve dönüm noktalarının incelenmesi

Alt Temalar:

- Türklerin adaya gelmesinden itibaren yaşanan önemli olaylar.

Müzik öğretmenlerine “Kıbrıs Türk müzik kültürü hangi yıllardan itibaren ele alınmalı?” sorusu sorulduğunda genellikle iki farklı yanıt alınmıştır. Görüşlerden biri, ülkeye, toplumun kültürü öğretilirken geçmişinin çok iyi bilinmesi ile ilgilidir. Müzik öğretmenleri Kıbrıs Türk Müzik kültürü dersinin tarihsel bir zemine oturtma konusunda etkileşim içerisinde bulunduğu toplumlar ve etkisi altında kaldığı dönemlerin dikkatli bir şekilde incelenmesi gerektiği görüşündedirler. Bu görüşle ilgili olarak müzik öğretmenleri düşüncelerini şu şekilde belirtmişlerdir. (MÖ 2, MÖ 10)

"Osmanlı döneminde adaya gelen Türk tasavvuf müziği, Mevlevihaneler ve Osmanlı çalgıları Kıbrıs müzik kültürünün başlangıcını oluşturuyor. 1571'den itibaren bir kronoloji oluşturulabilir" (MÖ 2).

Öğretmenlerin bir kısmı yukarıdaki müzik öğretmenin belirttiği gibi Osmanlı'nın adaya gelişinden günümüze kadar olan yılların ele alınması gerektiğini düşünmektedirler. Diğer öğretmenler ise aşağıdaki müzik öğretmenin görüşü gibi 1925 Darüelhan'ın kuruluşundan itibaren günümüze kadar olan dönemin ele alınması gerektiğini belirtmişlerdir. (MÖ 10)

“İlk resmi kurum 1925'te Darüelhan'ı sayarsak, ardından Jale Derviş, Kamran Aziz ve arkadaşları ve Jale Hoca'nın müzik topluluğu Batı müziği formunda

eserler üretmiştir. O Kıbrıs Türk halk müziğinin başlangıcı sayılabilir.” (MÖ 10)

Müzik öğretmenlerine “Kıbrıs Türk müzik kültürünü dönemlere ayırmak isterseniz hangi dönemlerden oluşur?” sorusu sorulmuş ve alınan görüşler sonucunda tema 1 oluşturulmuştur. Müzik öğretmenleri bu konudaki görüşlerini aşağıdaki belirtmişlerdir (MÖ 6):

"Kıbrıs Türk müzik kültürü tarihi bence Osmanlı döneminden itibaren 1571 ve İngilizlere adanın kiralınması tarihiyle kadar. Yani 1878'e kadar önce Osmanlı dönemi ardından İngiliz sömürge dönemi 1878'den 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşuna kadar olan dönemi işlemeli. Ondan sonra 1960 ile 1974 arası da önemli bir tarih aralığı ve bağımsızlık Kıbrıs Cumhuriyeti dönemi ile 1974 Birinci Barış Harekatı'na kadar olan dönemi kapsamalı. Daha sonra 1974 sonrası Kıbrıs'ın ikiye bölünmesi ve bundan belki modernleşme dönemi de diyebiliriz. Bu dönem işlenmeli ve daha sonra da günümüz 2000'ler milenyum ve sonrası dönemini de kapsamalı diye düşünüyorum. Bu başlıklar altında incelenmeli ve konular buna göre açılmalı ve detaylandırılmalıdır” (MÖ 6).

Zaman içerisinde Kıbrıs Türk müzik kültürü diğer toplumlarla etkileşim içerisinde bulundukça değişimlere uğramıştır. Yeni enstrümanlar eklenmiş ve müzikal değişiklikler yaşanmıştır. Müzik öğretmenleri bu konunun önemli olduğunu belirtmiş ve Kıbrıs Türk müzik kültürünün gelişimi için çok önemli evreler olduğunu belirterek, bu dersin ne gibi alt başlıkları içermesi ve dersin çatısının nasıl bir bakış açısıyla oluşturulmasıyla ilgili düşüncelerini belirtmişlerdir. Bu görüşler doğrultusunda tema 2 oluşturulmuştur. Müzik öğretmenleri görüşlerini aşağıda belirtmişlerdir (MÖ 2, MÖ 6, MÖ10):

"Osmanlı döneminde adaya tasavvuf müziği ve Mevlevihanelerle birlikte ney, kudüm gibi tasavvuf enstrümanları getirilmiştir. Bu, müziğimizin ilk profesyonel çalgıların tanınmasına yol açmıştır" (MÖ 2).

"Osmanlı döneminden başlayarak bağlama, tambur ve kanun gibi çalgılar adaya taşınmış ve halk müziğinde önemli bir yer edinmiştir. Bu dönemde özellikle tasavvuf müziği etkisiyle enstrümanlar dini ritüellere entegre edilmiştir" (MÖ 6).

"Kıbrıs'ta ney ve kanun gibi geleneksel enstrümanların yanı sıra 1980'lerden itibaren popüler müzikle birlikte gitar ve klavye gibi modern çalgılar da

kullanılmaya başlandı. Bu çeşitlilik, müziğimizi daha geniş bir kitleye ulaştırdı" (MÖ 10).

Kıbrıs Türk müzik kültürünün en çok etkileşim içerisinde bulunduğu toplumlardan birisi ise Kıbrıs adasında yaşayan Rum halkıdır. Yıllar içerisinde iki toplum arasında sayısız kez kültür alışverişi gerçekleşmiştir. Bu iki toplum birlikte yaşamış, müzik yapmış, ortak konserler vermiş ve aynı sahneyi paylaşmışlardır. Günümüzde benzer kutlamalar devam etmekte olup ve düğünlerde çalınan şarkılar, bayramlar ve özel günleri kutlama şekillerimiz birbirine benzemektedir. Kıbrıs Türk müzik kültürünü incelerken bu konunun göz ardı edilmesi imkansızdır. Görüşmeler sırasında birçok öğretmende bu konuya değinmiştir ve bu görüşler doğrultusunda tema 6 oluşturulmuştur. Müzik öğretmenlerinin görüşlerinden örnekler aşağıda belirtilmiştir: (MÖ 6, MÖ 13, MÖ 10, MÖ 16)

"1960 larda, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında, Türk ve Rum müzisyenler arasında birçok ortak etkinlik yapılmıştır. Bu etkinlikler arasında halk şarkılarının karşılıklı seslendirildiği konserler ve orkestraların birlikte düzenlediği performanslar yer almıştır" (MÖ 6).

"1980'lerin başında çift toplumlu müzik projeleri tekrar önem kazandı. Özellikle ara bölgede yapılan konserlerde, Türk ve Rum halkları bir araya gelerek kültürel birlikteliği vurgulamışlardır" (MÖ 10).

"Son yıllarda, Türk ve Rum müzisyenlerin birlikte düzenlediği etkinlikler, özellikle barış temalı projelerde öne çıkıyor. Bu etkinliklerde halk müziği ve modern müzik türlerinden seçkiler sunuluyor" (MÖ 16).

4.4 Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Müzik Derslerinde Aktarımına Yönelik Öğretim Tasarısı

Sunulan öğretim tasarısı, Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretiminde tarihsel ve kültürel bağlamların derinlemesine incelenmesini sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Müzik öğretmenlerinin görüşlerine dayandırılarak oluşturulan bu öğretim tasarısı, dönemler, konular, kazanımlar, etkinlik türleri, etkinlik içerikleri ve değerlendirme yöntemleri olmak üzere 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Öğretim tasarısı, müzik eğitimi

süreçlerine yenilikçi bir bakış açısı kazandırmayı ve kültürel mirasın korunmasını hedeflemektedir.

Öğretim tasarısında konular haftalara bölünmemiş; konuların işleniş uzunluğunun, dersi veren öğretmenin inisiyatifine, konuya dair bilgi ve deneyimlerini aktarma hızına ve sınıfın hazır bulunuşluk durumuna göre ayarlanması gerektiği önerilmiştir. Öğretim tasarısında kullanılması için önerilen örnek eserler tezin Ekler bölümünde sayfa 51’den itibaren belirtilmiştir. Kıbrıs Türk halk şarkılarına dair yeterli notaya ulaşılamadığından dolayı, şarkılar çoğunlukla çalışmada bahsedilmiş sanatçıların eserleri arasından seçilmiştir.

Bu öğretim tasarısının özellikleri arasında:

- Öğrencilerin aktif katılımını sağlayan etkinlikler: Öğretim tasarısı, öğrencilerin yalnızca dinleyici olmaktan çıkıp aktif katılımcılar haline gelmesini sağlamak üzere yapılandırılmıştır. Araştırma ödevleri, proje çalışmaları ve performans görevleri öğrencilerin öğrenme sürecine doğrudan dahil olmalarını teşvik eder.
- İşbirlikli öğrenme ortamları: Öğrencilerin grup projeleri ve tartışmaları yoluyla birlikte çalışmaları, grup içi iletişim becerilerini ve ekip dinamiklerini öğrenmelerine katkı sağlar.
- Canlı gözlem fırsatları: Dersler sırasında konser dinletileri, sanatçı söyleşileri ve atölye çalışmaları gibi uygulamalı etkinlikler düzenlenerek, öğrencilerin gerçek yaşam deneyimlerinden öğrenmeleri desteklenir.
- Teknoloji tabanlı öğrenme: Dijital araçlar ve kaynaklar etkin bir şekilde kullanılarak, öğrencilerin hem içerik bilgilerini hem de dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri amaçlanır. Bu kapsamda sunumlar, videolar ve çevrimiçi kaynaklardan faydalanılır.

- Değerlendirme yöntemleri: Değerlendirme süreçleri, çalışma yaprakları, grup sunumları, bireysel projeler ve tartışma etkinliklerinden elde edilen geri bildirimler üzerine kuruludur. Öğrencilerin hem bireysel hem de işbirlikli çabaları dikkate alınmaktadır.

Öğretim tasarısı, öğrencilerin tarihsel ve kültürel öge ve olaylarla bağlantı kurarak müzik bilgilerini zenginleştirmesini hedeflerken, aynı zamanda onları araştırma, analiz ve yaratıcı düşünme gibi becerilerle donatmayı amaçlamaktadır. Bu özellikler, müzik eğitiminin sadece bilgi aktarımı değil, aynı zamanda kültürel farkındalık ve toplumsal bilinç kazandırmayı hedefleyen bir süreç olduğunu vurgulamaktadır

Tablo 4: Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Müzik Derslerinde Aktarımına Yönelik Öğretim Tasarısı

Dönemler	Konular	Kazanımlar	Etkinlik Türü	Etkinlik İçeriği	Değerlendirme
Osmanlı İmparatorluğu Dönemi	Mevlevihaneler	Mevlevihanelerin Kıbrıs Türk Müzik kültüründeki önemi ve dini müziklerin rolünü kavrar.	PowerPoint sunumu ile öğretim.	Mevlevihanelerin tanıtılması ve dini müziklerin incelenmesi.	Çalışma yapırları ile konu değerlendirilir.
	Halk Müzikleri ve Yerel Etkileri	Osmanlı döneminde halk müziklerinin sosyal yaşamı destekleyen rolünü öğrenir.	Enstrümanları gösteren bir video izletir. (https://www.youtube.com/watch?v=IuvUc-BYr_k)	Osmanlı makamlarına dayalı halk şarkıları ile ilgili videolar izletir.	Öğrencilerin Osmanlı döneminde ki halk müziğiyle ilgili görüşleri alınır ve "Daha önceden bildiğiniz ve bir makam üzerine bestelenmiş olduğunu düşündüğünüz bir şarkı var mı?" diye öğrencilere sorulur.
	Bandolar	Batı müziğinin Kıbrıs Türk müziğine etkilerini çözümler.	Tarihsel sunum ve dinletiler. (https://www.youtube.com/watch?v=UcBDuZvm_D)	Bandoların icra ettiği eserlerin dinlenmesi ve yorumlanması.	Öğrencilere sunum içerikleri ile ilgili sorular barındıran çalışma yapırları verilir.
İngiliz Sömürge Dönemi ve Batılılaşma	Radyolar ve Yayınlar	Radyo yayınlarının müzik kültürüne katkılarını öğrenir.	PowerPoint sunumu ve grup proje etkinliği.	Radyo programı tasarlama ve çalışma etkinliği.	Proje sunumları ve geri bildirimlerle değerlendirme.
	Radyolar ve Yayınlar	Radyo programlarında yayın yapmış sanatçılarımızdan birisinin hayatı ve radyoda yaptığı yayın hakkında kısa bir sunum yapar.	Öğrencilerin grup ödevi olarak sunum yapması.	Öğrenciler hazırladıkları PowerPoint sunumları ile birlikte sınıfa sunum yapar.	Proje sunumları ve geri bildirimlerle değerlendirme.

Dönemler	Konular	Kazanımlar	Etkinlik Türü	Etkinlik İçeriği	Değerlendirme
Kıbrıs Cumhuriyeti ve Bağımsızlık Mücadelesi Dönemi	Ağıtlar ve Kahramanlık Türküleri	Savaş döneminde müziğin dayanışma aracı olarak kullanılmasını anlar.	Ağıt ve kahramanlık türükülerinin dinletilmesi ve öğrencilerin görüşlerinin alınması.	Kamran Azız ve Arkadaşları, Zeki Taner eserlerinin dinlenmesi ve toplumsal etkilerinin anlatılmasının ardından soru cevap yöntemi ile sınıfın görüşlerinin alınması.	Öğrencilerden döneme ait bir şarkı bulması, sözlerini ve hikayesini öğrenmesi istenir.
	1963 Olaylarının Toplum ve Müzik Üzerindeki Etkisi	Tarihsel süreç içerisinde toplumsal bunalımları ve Kıbrıs Türk müzik kültürünün duraksamasını öğrenir.	PowerPoint sunumu ile öğretim.	1963 yılında yaşanan olayların toplumu ve sanatı nasıl etkilediği anlatılır.	Çalışma yaprağı ile değerlendirme.
1974 Sonrası Kıbrıs'ın Bölünmesi Dönemi	1974 Sonrası Ortak Kültürel Miras	Türk ve Rum müzisyenlerin ayrılığa rağmen devam eden ortak kültürel miras üzerindeki etkisini analiz eder.	Müzikal eser analizi etkinliği.	Sınıfa Kıbrıslı Türk ve Rumların ortak ezgilere sahip müzikleri dinletilir ve ortak özel günlerimizden bahsedilir. (Telli Telli, Karşılama)	Çalışma yaprağı ile değerlendirme.
Popüler Kültür ve Dijitalleşme Dönemi	Halk Müziklerinin Modernizasyonu	Geleneksel Kıbrıs müziğinin modernize edilme süreçlerini fark eder.	Şarkı dinletisi ve soru cevap.	Sıla 4 grubunun eserlerinin öğretmen tarafından enstrüman ile çalınarak icra edilmesi ve tartışılması.	Çalışma yaprağı ile değerlendirme.
	Radyolar ve Televizyon	Medyanın halk müziğinin yayılmasındaki etkilerini çözümler.	Radyo dinletisi ve PowerPoint sunumu	Geçmişte radyolarda yayın yapmış sanatçılar ve radyonun önemi ile ilgili bir sunum yapılır.	Geçmişte radyolarda yayın yapmış Kıbrıslı sanatçılardan seçtikleri bir kişi ile ilgili bilgi bulmaları istenir.

Dönemler	Konular	Kazanımlar	Etkinlik Türü	Etkinlik İçeriği	Değerlendirme
Günümüz ve Globalleşme Dönemi	Modern Müzik ve Dijitalleşme	Dijital platformların müzik kültüründeki dönüşümünü analiz eder.	Açık tartışma etkinliği.	Dijitalleşmenin müzik üzerindeki etkileri üzerine akademisyen ve sanatçılarla interaktif bir panel düzenlenmesi.	Panel notları ve katılımcı yorumlarıyla değerlendirme.
	Festivaller ve Etkinlikler	Yerel festivallerin kültüre katkılarını inceler.	Proje ve sunum etkinliği.	Gazimağusa Kültür Festivali gibi etkinliklerin tarihsel etkilerini analiz etme ve tartışma.	Proje gruplarının bir festival hakkında sunum yapması ve grup tartışması ile değerlendirme.
	Festivaller ve Etkinlikler	Yerel festivallerin kültüre katkılarını	Proje ve sunum etkinliği.	Grup haline getirilen öğrenciler birlikte	Proje gruplarının bir festival hakkında
	Yeni Sanat Akımları ve DeneySEL Müzik	DeneySEL müzik akımlarını Kıbrıs Türk müzik kültürüyle ilişkilendirir.	Atölye çalışması.	Yerli sanatçılardan birisinin sınıfa davet edilmesi.	Öğrencilerin sanatçıya önceden hazırladığı soruları sorması ve ardından sanatçının verdiği bilgilerle ilgili bir çalışma yapacağı dağıtılarak değerlendirme yapması.
	KKTC Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, KKTC Devlet Opera ve Balo Koordinasyon Merkezi ve Korolar	KKTC'de kurulan Senfoni Orkestrası, Opera ve koroların kültürel etkilerini ve organizasyon süreçlerini öğrenir.	Müzik dinletisi ve sunum.	KKTC Senfoni Orkestrası, opera ve koroların icra ettiği eserlerin tanıtılması, dinletilmesi ve kuruluşların yapısı hakkında bilgi verilmesi.	Dinletisi sonrası çalışma yapılabilecek değerlendirme

Osmanlı İmparatorluğu Dönemi: Mevlevihaneler konulu derste öğrencilerin Mevlevihanelerin Kıbrıs Türk müzik kültüründeki önemi ve dini müziklerin rolünü kavraması hedeflenmiştir. Ders işlenirken önceden hazırlanmış olan sunum kullanılacaktır. Mevlevihanelerin yapısı hakkında öğrencilere bilgi verildikten sonra dönemin müzikleri dinletilecek (İsmail Dede Efendi-Sultanı Yegah Ayini vs...) ve öğrencilere soru cevap yöntemi kullanılarak görüşleri sorulacaktır.

Osmanlı İmparatorluğu Dönemi: Halk Müzikleri ve Yerel Etkileri konulu derste, öğrencilerin Osmanlı döneminde halk müziklerinin sosyal yaşamı destekleyen rolünü öğrenmeleri hedeflenmektedir. Derse başlarken öğrencilere Osmanlı dönemine ait enstrümanları tanıtan bir video izletilir ve enstrümanların özelliklerinden bahsedilir. Ardından öğrencilere dönemin makamlarına dayalı halk şarkıları dinletilir ve öğrencilerin görüşleri alınır. Ders sonunda öğrencilere "Daha önceden bildiğiniz ve bir makam üzerine bestelendiğini düşündüğünüz bir şarkı var mı?" diye sorulur. Öğrencilerin görüşleri alındıktan sonra ders bitirilir.

İngiliz Sömürge Dönemi ve Batılılaşma: Bandolar konusu işlenirken öğrencilerin batı müziğinin Kıbrıs Türk müziğine etkilerini çözümlemesi hedeflenir. Sınıfa önceden hazırlanmış olan Kıbrıs'da var olmuş olan bandolar ile ilgili sunum yapılır (Türk Lisesi Bandosu, Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Bandosu...). Sunumun ardından sınıfa örnek olarak bandoların icra ettiği marşlar dinletilir. Dersin sonunda öğrencilere sunum içerikleri hakkında sorular sorulur.

İngiliz Sömürge Dönemi ve Batılılaşma: Radyolar ve Yayınları konusu işlenirken öğrencilerin radyo yayınlarının müzik kültürüne katkılarını öğrenmeleri hedeflenir. Derste sunum ile öğrencilere Kıbrıs'ta yayın yapmış radyolardan, radyolarda program düzenlemiş sanatçılarımızdan (Kamran Aziz ve Arkadaşları vs...) ve radyoların bir toplum için ne kadar önemli olduğundan bahsedilir. Sunumun

ardından sınıf grup etkinliği için 4 kişilik gruplara ayrılır ve "Bir radyo programı düzenleyecek olsanız topluma nasıl bir mesaj vermek isterdiniz?" sorusunu yanıtlamaları istenir. Ödev olarak derste oluşturdukları gruplarla birlikte radyolarda yayın yapmış sanatçılarımızdan birisinin hayatını ve radyoda yaptığı yayın hakkında kısa bir sunum yapmaları istenir. Diğer derste öğrencilerin sunumları dinlenir ve puanlanır.

Kıbrıs Cumhuriyeti ve Bağımsızlık Mücadelesi Dönemi: Ağtlar ve kahramanlık türküleri konusu işlenirken, öğrencilerin savaş döneminde müziğın dayanışma aracı olarak kullanılmasını kavraması hedeflenmektedir. Derste öğrencilere savaş döneminde yazılmış şarkılar dinletilir ve hikayeleri anlatılır (Leymosun türküsü, Şehitler ağıdı). Ardından sınıfa önceden hazırlanmış olan sunum ile Kamran Aziz ve Arkadaşları ve Zeki Taner ile ilgili bilgi verilir, besteleri dinletilir. Ders sonunda sınıftan öğrencilerden birer adet döneme ait şarkı bulmaları ve hikayelerini öğrenmeleri istenir.

Kıbrıs Cumhuriyeti ve Bağımsızlık Mücadelesi Dönemi: 1963 Olaylarının Toplum ve Müzik Üzerindeki Etkisi konusu işlenirken öğrencilerin tarihsel süreç içerisinde toplumsal bunalımları ve Kıbrıs Türk müzik kültürünün duraksamasını kavraması hedeflenir. Derste sunumu ile dönemin müzisyenleri ve grupları anlatılır. 1963 olaylarından sonra konserlerin azalması, adayı terk eden müzisyenler ve dağılan gruplardan bahsedilir. Ders sonunda çalışma yaprağı ile değerlendirme yapılır.

1974 Sonrası Kıbrıs'ın Bölünmesi Dönemi: 1974 sonrası ortak kültürel miras konusu işlenirken Türk ve Rum müzisyenlerin ayrılığa rağmen devam eden ortak kültürel miras üzerindeki etkisini öğrencilerin kavraması hedeflenir. Öğrencilere aynı ezgilere sahip şarkıların Türkçe, Rumca versiyonları dinletilir, düğünlerin,

bayramlarımızın benzerliği ve diğer ortak günlerimizden bahsedilir. Ders sonunda öğrencilerin görüşleri alınır ve çalışma yaprağı ile konu pekiştirilir.

Popüler Kültür ve Dijitalleşme Dönemi: Halk müziklerinin modernizasyonu konusu işlenirken 'Geleneksel Kıbrıs müziğinin modernize edilme süreçlerini fark eder' kazanımı hedeflenmektedir. Derste öğrencilere Sıla 4 grubunun üyeleri tanıtılır, yaptıkları düzenlemelerden bahsedilir ve Kıbrıs Türk müzik kültürüne katkıları anlatılır. Konu anlatımının ardından öğretmen seçtiği Sıla 4 şarkılarını icra eder ve grubun yaptığı düzenlemeler ile ilgili görüşleri alınır ardından öğrencilere "Halk müziklerine modern düzenlemeler yapan başka bir müzisyen ve grup biliyor musunuz?" sorusu sorulur ders sonunda çalışma yaprağı ile değerlendirme yapılır.

Popüler Kültür ve Dijitalleşme Dönemi: Radyolar ve Televizyon konusu işlenirken öğrencilerin medyanın halk müziğinin yayılmasındaki etkilerini çözümlemesi hedeflenmektedir. Derste geçmişte radyolarda yayın yapmış Kıbrıslı sanatçılar (Kamran Aziz ve Arkadaşları...) ve radyonun önemi ile ilgili bir sunum yapılır. Sunumun ardından öğrencilerin konu hakkındaki görüşleri alınır ve "Radyoların hayatımızdaki önemi nedir ve eğer radyo gibi yayın organları olmasa nasıl bir hayatımız olurdu?" sorusu sorulur. Ders sonunda ödev olarak öğrencilerin radyoda yayın yapmış bir Kıbrıslı sanatçı bulması istenir.

Günümüz ve Globalleşme Dönemi: Modern müzik ve dijitalleşme konulu ders işlenirken öğrencinin "Dijital platformların müzik kültüründeki dönüşümünü analiz eder" kazanımını edinmesi hedeflenmektedir. Derse davet edilen bir akademisyen veya sanatçı ile interaktif bir panel düzenlenerek öğrencilere Kıbrıs Türk müzik kültürünün evrimi ve değişimi anlatılır. Ders sonunda öğrencilerde panel ile ilgili bir özet çıkarmaları istenir.

Günümüz ve Globalleşme Dönemi: Festivaller ve Etkinlikler konusu işlenirken "Yerel festivallerin kültüre katkılarını inceler ve bu konu hakkında yaptığı araştırmayı sunar." kazanımı hedeflenir. Derste sunum ile sınıfa festivallerin önemi ve kültüre katkıları anlatılır. Gazimağusa Kültür Festivali gibi uzun yıllardır devam eden festivaller hakkında bilgi verilir ve öğrencilerin görüşleri alınır. Ders sonunda öğrencilerden 4 kişilik gruplar oluşturulur ve diğer derste seçecekleri bir festival hakkında kısa bir sunum yapmaları istenir.

Günümüz ve Globalleşme Dönemi: Yeni sanat ve deneysel müzik konusu işlenirken öğrencinin deneysel müzik akımlarını Kıbrıs Türk müzik kültürüyle ilişkilendirebilmesi hedeflenir. Derse Kıbrıs Türk müzik eserlerini deneysel müzik tarzında yorumlayan Kıbrıslı bir müzisyen davet edilir. Öğrencilere müzisyenin icra ettiği müzik tarzı ve müzisyen ile ilgili bilgi verdikten sonra öğrencilerin önceden hazırladıkları soruları müzisyene sormaları için zaman tanınır. Dersin soru-cevap bölümü bittikten sonra sınıfa çalışma yaprağı dağıtılır ve konu pekiştirilir.

Günümüz ve Globalleşme Dönemi: KKTC Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası KKTC Devlet Opera ve Balo Koordinasyon Merkezi ve Korolar konusu işlenirken öğrencinin KKTC'nde kurulan Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, Opera ve koroların kültürel etkilerini ve organizasyon süreçlerini öğrenmesi hedeflenir. Dersin başında öğrencilere senfoni orkestrası, opera, bale, ve koro ile kısa bilgiler verildikten sonra örnek dinletiler yapılır ve eserler hakkında bilgi verilir. Ardından adada bulunan toplulukların kuruluşu, kültürümüze katkısı, yaptıkları etkinlikler ve hazırlanma süreçleri ile ilgili bilgiler verilir.. Öğrenciler KKTC Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının konserine götürülür, konser hep birlikte izlenir, öğrencilerden konserde edindikleri izlenimleri yazarak sınıfta paylaşım tartışmaları istenir.

Bölüm 5

SONUÇ

Bu araştırma kapsamında Kıbrıs Türk müzik kültürünün liselerde öğretimine yönelik bir öğretim tasarısı oluşturulmuştur. Araştırma sırasında doküman analizi yapılmış ve liselerde görev yapan ve yapmış olan 17 müzik öğretmeni ile yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak görüşmeler yapılmıştır. Araştırma da Kıbrıs Türk müziğinin eğitim sistemine daha etkin bir şekilde entegre edilmesi için öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerden geçirilmesi, ders içeriğinin hem teorik hem de uygulamalı olarak düzenlenmesi ve müzik kültürüne dair akademik ve sanatsal arşivlerin oluşturulması gerektiği sonuçlarına varılmıştır..

Müzik öğretmenleri, öğrencilerin ilgisini çekmek ve Kıbrıs Türk müzik kültürünü daha etkili bir şekilde öğretmek için konser, etkinlik ve alanında uzman kişilerle etkileşimli çalışmanın önemine dikkat çekmişlerdir. Ayrıca, Batı müziği ağırlıklı öğretim programının Kıbrıs Türk müziği ile dengeli hale getirilmesi, folklorik öğelerin daha fazla işlenmesi ve yeni bir repertuvar oluşturulmasının zorunlu olduğu müzik öğretmenleri tarafından dile getirilerek vurgulanmıştır.

Araştırma sonucunda, Kıbrıs Türk müzik kültürünün korunması ve sürdürülebilir hale getirilmesi için akademik çevrelerin, eğitim kurumlarının ve kültürel miras çalışmaları yürüten kuruluşların iş birliği içinde çalışmasının büyük önem taşıdığı tespit edilmiştir. Müzik eğitiminin kültürel kimlik gelişimi üzerindeki etkisi göz önünde bulundurularak, öğretim programlarının yerel müziği içerecek şekilde revize edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar; elde edilen verilere göre müzik öğretmenlerinin Kıbrıs Türk müzik kültürünün korunması ve gelecek nesillere aktarılabilmesi için müzik eğitime vurgu yaptıkları görülmektedir. Say (2002) yaptığı araştırmada, Türk müziğinin eğitimde kullanımının, sadece bir müzik disiplini olarak değil, aynı zamanda öğrencilerin kültürel geçmişlerini anlamaları için bir araç olarak ele alınılması gerektiğine değinmiştir. Kılınçer (2010) ise yaptığı araştırmada, Türk müzik kültürünün öğretim programına entegre edilmesinin, öğrencilerin kendi kültürlerine olan bağlılıklarını arttırdığına ve bu kültürün sürdürülebilirliğini sağladığına değinmiştir.

Müzik öğretmenleri Kıbrıs Türk müzik kültürü eğitiminin daha iyi bir yere getirilebilmesi için, konu hakkında hizmet-içi eğitimlerin düzenlenmesinin gerektiğini ve bu konunun yalnız başına bir ders veya başka bir ders içerisinde bir ünite olarak okutulabileceğine değinmişlerdir. Müzik öğretmenleri öğrencilere Kıbrıs Türk müzik kültürünün öğretimini daha ilgi çekici bir hale getirmek için öğrencileri konserlere götürmenin veya sınıfa Kıbrıslı müzisyenleri davet etmenin kazanımları daha kalıcı hale getireceğini belirtmişlerdir. Müzik eğitiminde Batı Müziği ağırlıklı içeriklerin öğretilmesi, folklorik öğelerin az olması ve yeni bir müzik repertuvarına ihtiyacın duyulması müzik öğretmenlerinin değindiği bir diğer konu olmuştur. Doğan (2013) yaptığı araştırmada, benzer sonuçtan bahsetmiş, müzik öğretmenlerinin kültürel mirasın aktarımında bir köprü görevi gördüğü, özellikle yerel müziklerin öğretim programlarına dahil edilmesi ve öğretmenlerin bu konuda özel bir eğitim alması gerektiğine değinmiştir.

İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar; görüşme yapılan müzik öğretmenleri ders içeriğinin teorik ve uygulamalı olacak şekilde iki farklı şekilde tasarlanması gerektiğini ifade etmiştir. Müzik öğretmenleri ders içeriği olarak; tarihsel dönemler,

enstrümanlar, mâniler, folklor, operalar, besteciler, yerel şarkıların hikayeleri ve Kıbrıs Türk müzik kültürünün etkilendiği olayların konu başlıkları olarak kullanılabileceğini belirtmiştir. Adada icra edilmiş Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziğinin kendi içerisinde incelenmesi gerektiğinin de önemli olduğunu vurgulamışlardır. Nitekim yapılan bir araştırmada, müzik eğitimi içeriklerinin kültürel bağlamlarla zenginleştirilmesinin öğrencilerin kültürel kimlik gelişimini desteklediği ifade edilmektedir (Smith & Johnson, 2020). Son olarak görüşme yapılan müzik öğretmenleri derslerin daha verimli olması için ders içeriği olarak kullanılabilecek yeni notaların yazılması, yeni düzenlemelerin yapılmasının öneminden bahsetmişlerdir.

Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar; müzik öğretmenlerinin bir kısmı Kıbrıs Türk müzik kültürünün Kıbrıs adasında Türklük kavramının ilk oluştuğu dönemden yani Osmanlı'nın adaya gelişinden itibaren ele alınması gerektiğini savunmuştur. Farklı görüşe sahip olan müzik öğretmenleri ise Darülelhan'ın kuruluşundan itibaren yani müzik eğitiminin kurumsallaştığı dönemden itibaren ele alınması gerektiğini savunmuştur. Görüşmeler sonucunda müzik öğretmenlerinin Kıbrıs Türk müzik kültürünün inceleneği dönemler için verdikleri cevaplar altı dönem başlığı altında toplanmıştır; Osmanlı İmparatorluğu Dönemi, İngiliz Sömürge Dönemi ve Modernleşme, Kıbrıs Cumhuriyeti Dönemi ve Bağımsızlık Mücadelesi, 1974 Sonrası Kıbrıs'ın Bölünmesi Dönemi, Popüler Kültür ve Dijitalleşme Dönemi, Günümüz ve Globalleşme Dönemi. Bu oluşturulan dönemler içerisinde, kurumlar, müzik toplulukları, o döneme ait enstrümanlar, adada yaşamış toplumlar, Türk ve Rum halkının birlikte yaptığı etkinlikler incelenmiştir. Müzik öğretmenlerinin değindiği bir diğer önemli konu ise bir müzik kültür arşivimizin olmayışdır. 1500'lü yıllardan günümüze kadar var olan notaların, kayıtların ve belgelerin bir arşiv altında toplanmasının önemi ve kültürel mirası devam ettirmek için bütünlük arz edecek

şekilde arşivlenmesinin öncelik olması gerektiği müzik öğretmenleri tarafından vurgulanmıştır.

Yapılan araştırmada tespit edilen bulgulardan yola çıkılarak, KKTC müzik kültürü ve müzik eğitiminin gelişimine katkı koyabileceği düşünülen öneriler şunlardır:

1. KKTC’inde lise seviyesinde verilen seçmeli müzik derslerin bir öğretim programı yoktur. İlgili uzmanlar tarafından lise seviyesinde okutulan seçmeli müzik dersleri için bir öğretim programının ivedilikle hazırlanması önerilmiştir.
2. Hazırlanacak olan lise seviyesindeki müzik dersi öğretim programının içerisinde Kıbrıs Türk müzik kültürü konularını işleyen kazanımların yer alması, Kıbrıs Türk müzik kültürünün sürdürülebilirliği açısından önem teşkil etmektedir. Bu konuların öğretim programına dahil edilmesi önerilmiştir..
3. Kıbrıs Türk müzik kültürü hakkında bilgi içeren ve aynı zamanda Kıbrıs Türk müzik kültürüne ait halk şarkılarının yer aldığı bir kitap yazılması önerilmiştir.
4. Yapılan çalışmada, belirtildiği üzere, Kıbrıs Türk müzik kültürüne yönelik öğretim önerilerinin; dönemler, konular ve diğer tüm içeriklerin, ileride hazırlanacak lise seviyesi müzik dersi öğretim programında yer alması ya da sadece Kıbrıs Türk müzik kültürü dersinin seçmeli bir ders olarak lise seviyesinde okutulması ve bu öğretim tasarısının değerlendirilmesi önerilmektedir.
5. Kıbrıs Türk müzik kültürünü sürdürülebilir kılmak için 1500’lü yıllardan günümüze kadar olan süreci ele alan bir arşivin oluşturulması gelecekte bu konuda araştırma yapacak genç akademisyenler açısından önemlidir.

KAYNAKLAR

- Adanır, E. (2008). Söz Uçar Yazı Kalır (1. basım). Mete Adanır Vakfı Yayınları.
- Açılmış, H., & Kuşdemir Kayıran, B. (2021). *Müzik öğretimi*. Pegem Akademi.
- Blacking, J. (1973). How Musical is Man?. University of Washington Press.
- Campbell, P. S. (2010). Songs in Their Heads: Music and its Meaning in Children's Lives (2. basım). Oxford University Press.
- Demirel, Ö. (2018). Eğitimde Program Geliştirme: Kuramdan Uygulamaya (27. basım). Pegem Akademi.
- Doğan, B. (2013). *Müzik Eğitimi ve Kültürel Mirasın Aktarımı*. Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 11(2), 45–62.
- Gorgoretti, B., & Kıvanç Öztuğ, E. (2023). *Kıbrıs Türk Toplumunun Türk Milliyetçiliğini Benimsemesinde Eğitim ve Müziğin Etkisi*. Eurasian Journal of Music and Dance, 21, 1–14.
- İmık, Ü. (2013). *Türk Kültürünün Yaşatılmasında Müziğin Önemi ve Genç Dinleyiciler Üzerindeki Etkileri*. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 2(4).

- Kafkas, C. (2001). *Geçmişten Günümüze Kıbrıs'ta Türk Müziği*, Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi.
- Kaybal, E. (2017). *Müzikte Özel Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Kaynaklar ve Kavramlar*. Online Journal of Music Sciences, 2(3), 206–227.
- Kılınçer, H. (2010). *Türk Müzik Kültürü ve Eğitim Müfredatında Yeri*. Müzik Eğitimi Araştırmaları Dergisi, 5(1), 32–46.
- Kültür Dairesi Müdürlüğü. (1999). *Kıbrıs Türk Halk Dansları Müzik Notaları*. KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Kurtel Büğrü, E. H. (2023). *Kısa Kıbrıs Tarihi*. Tarih Kritik Dergisi, 9(4), 312–314.
- Merriam, A. P. (1964). *The Anthropology of Music*. Northwestern University Press.
- Özer, B. D. (2023). *Kıbrıs Türk ve Rum halk Dansları Müziklerinin Karşılıklı Etkileşimi Üzerine Genel Bakış*. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Sanat Araştırmaları Dergisi, 2(2), 17–26.
- Öztürk, M., & Say, A. (2019). *Türk Müzik Kültürü ve Eğitimde Yeri*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Sağlam, M. (2021). *Müzik Eğitimi ve Kültürel Kimlik*. Müzik Eğitimi Yayınları.
- Samson, J., & Demetriou, N. (Eds.). (2016). *Music in Cyprus*. Routledge.

Say, A. (2002). Müzik eğitimi: *Türkiye'de Müzik Eğitimi Sorunu*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Sıla 4. (2024). 60. yıl: *Bir Damla Akdeniz - Notalar*. KKTC Kültür Dairesi Himayelerinde.

Taner, Y. (1977). *Çocuk ve Gençlerimize: Şarkılar, Marşlar*. Beşparmak Yayınevi.

Türkmen, E. F. (2021). *Müzik Eğitiminde Öğretim Yöntemleri*. Pegem Akademi.

Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi: Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Doğu Akdeniz Üniversitesi. (2024), DAÜ Müzik Öğretmenliği Programı KKTC'nin 41. yılına özel konser gerçekleştirdi. <https://www.emu.edu.tr/tr/haberler/haberler/dau-muzik-ogretmenligi-programi-kkctnin-41-yilina-ozel-konser-gerceklestirdi/1206/pid/4976> (3 Şubat 2025).

Doğu Akdeniz Üniversitesi. (2024, 22 Temmuz), DAÜ Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Korosu, Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Marşı'nın seslendirilmesinde yer aldı, <https://www.emu.edu.tr/tr/haberler/haberler/dau-guzel-sanatlar->

egitimi-bolumu-korosu-kibris-turk-baris-kuvvetleri-marsinin-
seslendirilmesinde-yer- aldi/1206/pid/4880 (3 Şubat 2025).

Diyalog Gazetesi. (2024, 26 Ağustos), Meleklere adandı,
<https://www.diyaloggazetesi.com/kibris/meleklere-adandi-h108844.html> (4
Ocak 2025).

Greek Cypriots. (2024, 23 Mayıs). Kıbrıs Rumları,
https://tr.wikipedia.org/wiki/K%C4%B1br%C4%B1s_Rumlar%C4%B1
(Wikipedia 2 Aralık 2024).

Gündem Kıbrıs. (2024, 28 Eylül). Gazimağusa Namık Kemal Meydanı'nda Yeşilçam
film müzikleri konseri, [https://www.gundemkibris.com/gazimagusa-namik-](https://www.gundemkibris.com/gazimagusa-namik-kemal-meydaninda-yesilcam-film-muzikleri-konseri)
kemal-meydaninda-yesilcam-film-muzikleri-konseri (7 Ocak 2025).

Kamran Aziz. (2024, 3 Nisan). Kamran Aziz. Wikipedia,
https://en.wikipedia.org/wiki/Kamran_Aziz (15 Aralık 2024).

Kıbrıs Gazetesi. (2018, 10 Mayıs). Müziğimizin duayeni Yılmaz Taner,
[https://kibrisgazetesi.com/yazar/ahmettolgay/konu/mziimizin-duayeni-ylmaz-](https://kibrisgazetesi.com/yazar/ahmettolgay/konu/mziimizin-duayeni-ylmaz-taner)
taner (1 Şubat 2025).

Kıbrıs Postası. (2024, 28 Eylül). Lefkoşa Türk Lisesi'nin tarihi bandosu 57 yıl sonra
yeniden hayat buluyor, [https://www.kibrispostasi.com/c49-KULTUR-](https://www.kibrispostasi.com/c49-KULTUR-SANAT/n548688-lefkosa-turk-lisesinin-tarihi-bandosu-57-yil-sonra-yeniden-hayat-buluyor)
SANAT/n548688-lefkosa-turk-lisesinin-tarihi-bandosu-57-yil-sonra-yeniden-
hayat-buluyor (28 Ocak 2025).

Yakın Doğu Üniversitesi. (2024, 24 Nisan). Yakın Doğu Üniversitesi'nin düzenlediği “Türk Dünyası Bestecileri Konseri” sanatseverlere müzikle dolu büyülu bir akşam yaşattı, <https://neu.edu.tr/yakin-dogu-universitesinin-duzenledigi-turk-dunyasi-bestecileri-konseri-sanatseverlere-muzikle-dolu-buyulu-bir-aksam-yasatti/> (1 Şubat 2025).

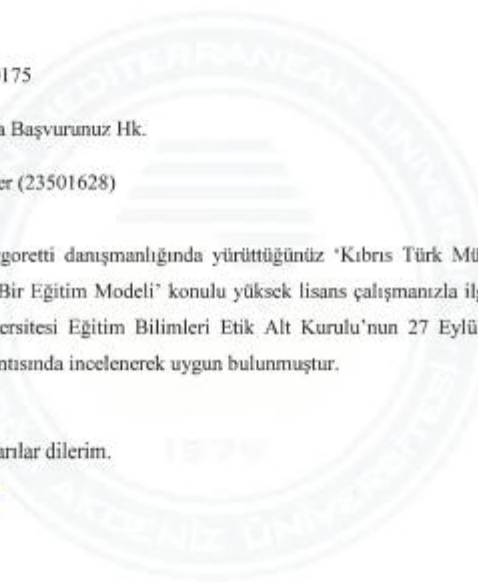
EKLER

Ek 1: Görüşme Soruları

1. konulu tez için ses kaydı almamda bir sakınca var mı?
2. Kendinizi tanıtabilir misiniz ?
3. Kaç yıl ve hangi okulda öğretmenlik yaptınız?
4. Lise döneminde öğrencilere bu konu hakkında eğitim verilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?
5. Derslerinizde Kıbrıs Türk Müzik tarihine yer veriyor musunuz?
 - a. Yanıt evetse; Kıbrıs Türk Müzik tarihi ile ilgili hangi konuları işliyorsunuz?
6. Sizce Kıbrıs Türk Müzik tarihi liselerde zorunlu veya seçmeli bir ders olarak okutulmalı mı?
7. Kıbrıs Türk Müzik tarihi hangi yıllardan itibaren ele alınmalı?
8. Kıbrıs türk müzik tarihini dönemlere ayırmak isteseniz hangi dönemlerden oluşurdu.
9. Kıbrıs Türk Müzik tarihi kapsamında hangi konular ele alınmalı?

Kıbrıs Türk müzik tarihi ile ilgili ciddi bir literatür eksikliği olduğundan dolayı KKTC liselerinde görev yapmış öğretmenlere yukarıdaki görüşme soruları sorularak lise eğitiminde Kıbrıs Türk müziği tarihine ne kadar ağırlık verildiğini öğrenmek amaçlanmaktadır. Verilen cevaplar tezin hazırlık aşamasında materyal olarak kullanılacak ve Kıbrıs Türk müzik eğitiminde hangi konuların eksik öğretildiği öğrenilerek daha eksiksiz bir içerik hazırlanılmaya çalışılacaktır.

Ek 2: Etik Kurul Onayı

 Doğu Akdeniz Üniversitesi <i>"Eğitim, Bilgi, Gelişim"</i>	Eastern Mediterranean University <i>"Where Knowledge Attainment"</i>	Socrates Sk. / Str., 99628, Gazimağusa, KUZUY KIBRIS / Famagusta, North Cyprus, via Mersin-10 TURKEY Tel: (+90) 392 630 4044 Faks/Fax: (+90) 392 630 4038 http://fedu.emu.edu.tr
Eğitim Fakültesi / Faculty of Education		
EĞİTİM BİLİMLERİ ETİK ALT KURULU		
		
Sayı: ETK00-2024-0175	27.09.2024	
Konu: Etik Kurulu'na Başvurumuz Hk.		
Sayın: Ahmet Cemiler (23501628)		
Doç. Dr. Başak Gorgoretti danışmanlığında yürüttüğünüz 'Kıbrıs Türk Müzik Kültürünün Öğretimine Yönelik Bir Eğitim Modeli' konulu yüksek lisans çalışmanızla ilgili başvurunuz, Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Etik Alt Kurulu'nun 27 Eylül 2024 tarih ve 2024/160 sayılı toplantısında incelenerek uygun bulunmuştur.		
Çalışmalarınızda başarılar dilerim.		
		
Prof. Dr. Sıtkıye KUTER Eğitim Bilimleri Etik Alt Kurulu Başkanı		
www.emu.edu.tr		

Ek 3: “Adalılar” Şarkısının Nota ve Sözleri

ADALILAR

Söz **ERDİNÇ GÜNDÜZ**
Müzik **AYDIN KALFAOĞLU**

1. Kur-da ku-şa
2. Yi-ğit o-lan
3. Top-rak se-nin,

sö-züm ol-sun der-ler A-da-lı-lar Yü-rek-ten sev -
yi-ğit ka-lır der-ler A-da-lı-lar Sö-zün e-ri
va-tan se-nin der-ler A-da-lı-lar Kan dö-ken sen,

gi bo-şal-sın der-ler A-da-lı-lar 1. Göz-le-rin-den
ol-ma-lı-dır der-ler A-da-lı-lar 2. Sö-zün de bir
yaş dö-ken sen der-ler A-da-lı-lar

hiç ak-ma-sın Kan-lı yaş-lar der A-da-lı-lar 2x
ö-zün de bir Ken-di-ni bil der A-da-lı-lar

3. Sö-züm sa-na-dır ey hal-kım Duy ar-tık duy der A-da-lı-lar
Ye-ter ar-tık u-yan hal-kım Ken-di-ni bul der A-da-lı-lar

Öz-gür va-tan, öz-gür in-san se-nin yo-lun der A-da-lı-lar

Öz-gür va-tan, öz-gür in-san se-nin yo-lun der A-da-lı-lar
Öz-gür va-tan, öz-gür in-san se-nin hak-kın der A-da-lı-lar

1-Kurda kuşa sözüm olsun derler Adalılar
Yürekte sevgi boşalsın derler Adalılar
Gözlerinden hiç akmasın
Kanlı yaşlar der Adalılar

2-Yiğit olan yiğit kalır derler Adalılar
Sözün eri olmalıdır derler Adalılar
Sözün de bir özün de bir
Kendini bil der Adalılar

3-Toprak senin, vatan senin derler Adalılar
Kan döken sen, yaş döken sen derler Adalılar
Sözüm sanadır ey halkım
Duy artık duy, der Adalılar
Yeter artık uyan halkım
Kendini bul der Adalılar

Özgür vatan, özgür insan senin yolun der Adalılar (3)
Özgür vatan, özgür insan senin hakkın der Adalılar

AĞAÇLAR KALEM OLSA

Söz: ANONİM
Müzik: RAİF DENKTAŞ

A - ğaç - lar ka - lem ol - sa Yap - ra - ğı ka - ğıt ol - sa
Es - mi - yor sev - da ye - li A - cı - dır ya - rın di - li

Ya - zıl - maz be - nim der - - - dim
Kal - bi - mi ya - ra - la - - - yan

De - niz mü - rek - ke - pol - sa De - niz mü - rek - ke - pol - sa
Düş - man de - ğil dost di - li Düş - man de - ğil dost di - li

A - te - ši köz öl - dü - rür Sür - me - yi göz öl - dü - rür
Ka - ya - lar mer din mer - din Kim bi - lir ki - min der - din

Yi - ği - di bı çak kes - mez Bir a - cı söz öl - dü - rür
A - ğaç - lar ka - lem ol - sa Ya - zıl - maz be - nim der - dim

Ağaçlar kalem olsa
Yaprağı kağıt olsa
Yazılmaz benim derdim
Deniz mürekkep olsa

Esmiyor sevda yeli
Acıdır yarın dili
Kalbimi yaralayan
Düşman değil dost dili

Ateşi köz öldürür
Sürmeyi göz öldürür
Yiğidi bıçak kesmez
Bir acı söz öldürür

Kayalar merdin merdin
Kim bilir kimin derdin
Ağaçlar kalem olsa
Yazılmaz benim derdim

Ek 5: “Ata Binesim Geldi” Şarkısının Nota ve Sözleri

ATA BİNESİM GELDİ

Söz **KIBRIS MANİLERİNDEN**
Müzik : **RAİF DENKTAŞ**
ERDİNÇ GÜNDÜZ

Gög-de bu-lut çar-pı - şır Da ben-do ya-re ya - kı - şır Böy-le mu-ba - rek gün-de

Küs o - lan - lar ba - rı - şır Mi-na-re-de e-zan var

Et-ra-fin-da ge-zen var Ge-zen-le-rin i-çin - de Can-cağ-zı-mı e-zen var

A-ta bi-ne - sim gel - di Çay-dan i - çe - sim gel - di

Ga-ra göz - lü ya - ri - mi Şim-di gö-re - sim gel - di sim gel - di

SON De-ve ge-lir yan-na-ma Da kız ya - nım-da

ağ - la - ma A-la - cag-san al be - ni Yü-re - ği - mi dağ - la - ma

Gögde bulut çarpışır
Da bendo yare yakışır
Böyle mubarek günde
Küs olanlar barışır

Minarede ezan var
Etrafında gezen var
Gezenlerin içinde
Cancağzımı ezen var

Ata binesim geldi
Çaydan içesim geldi
Gara gözlü yarımı
Şimdi göresim geldi

Deve gelir yannama
Da kız yanımda ağlama
Alacagsan al beni
Yüreğimi dağlama

Minarede ezan var
Etrafında gezen var
Gezenlerin içinde
Cancağzımı ezen var

Ata binesim geldi
Çaydan içesim geldi
Gara gözlü yarımı
Şimdi göresim geldi

Ek 6: “Ayrılık” Şarkısının Nota ve Sözleri

AYRILIK

Söz - Müzik
RAİF DENKTAŞ

Ay - rı - lık ak - şam - da o - lay - dı Şim - di - lik
U - çan ku - şun öt - mez ol - du - ğu A - yın gü - ne -
şe vu - rul - du - ğu U - yu - ya - ma - dı - ğım ak - şam - dan
Ve her sa - bah Se - ni ge - tir - sey - di de Bit - me - sey - di aş - kı - mız
Ak - şam ol - ma - dan Ak - şam ol - ma - dan Ak - şam ol - ma - dan

Ayrılık akşam olaydı
Şimdilik
Uçan kuşun ötmez olduğu
Aydın güneşe vurulduğu
Uyuyamadığım akşamdan
Ve her sabah
Seni getirseydi de
Bitmeseydi aşkımız
Akşam olmadan

Ek 7: “Biz Gidiyoruz” Şarkısının Nota ve Sözleri

BİZ GİDİYORUG

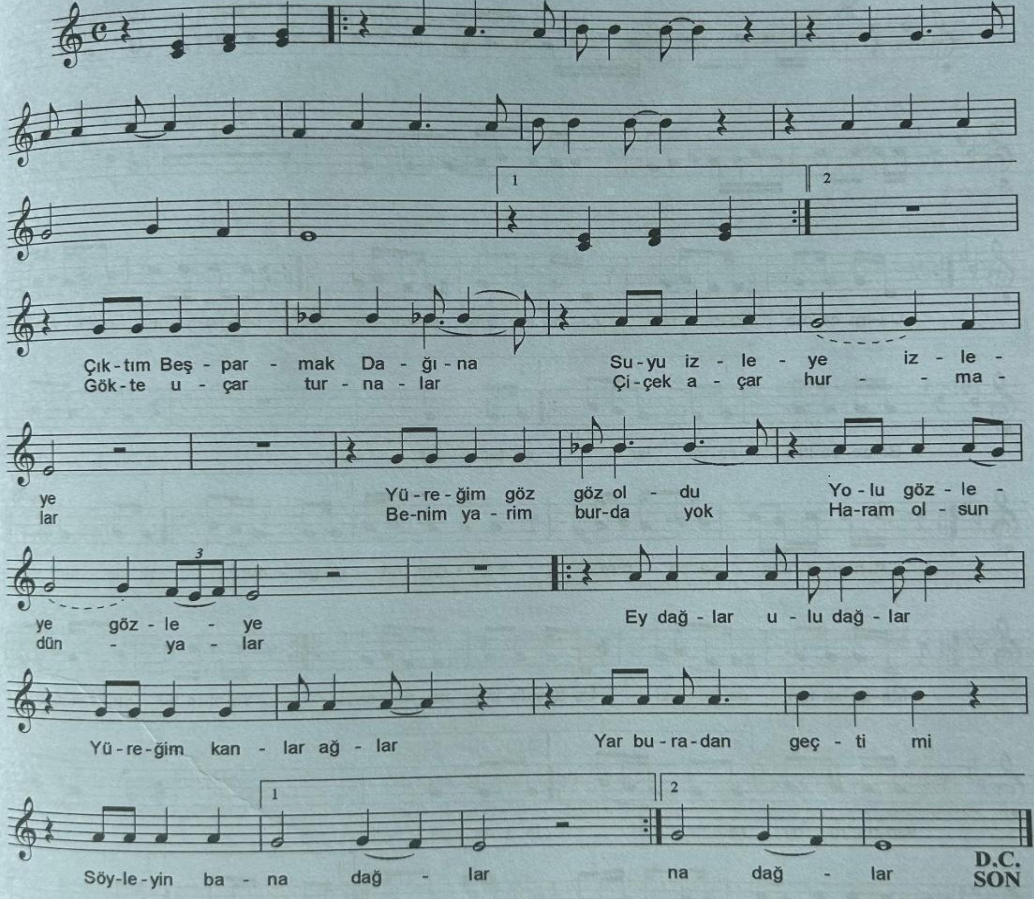
Söz **KIBRIS MANİLERİNDEN**
Müzik: **RAİF DENKTAŞ**

Se-yird-dig çıg - dig ha - na-ya Ga-dın-lar gel-sin kı-na - ya Ha-yıf do-ğu -
ran a - na-ya Gal e-vi-miz gal biz gi-di - yo - rug
Şen e-vi-miz şen, biz gi-di - yo - rug Biz gi-di - yo - rug
biz gi-di - yo - rug Biz gi-di - yo - rug biz gi-di - yo - rug
Kö-şe Kö-şe ba-şı - ban - dı
Hep at - lar bun - da nal - lan - dı Ge-lin ha-nım kı-na - lan - dı Gal e-vi-miz gal
biz gi-di - yo - rug Şen e-vi-miz şen, biz gi-di - yo - rug
Biz gi-di - yo - rug biz gi-di - yo - rug
Biz gi-di - yo - rug biz gi-di - yo - rug Biz gi-di - yo - rug
biz gi-di - yo - rug Biz gi-di - yo - rug biz gi-di - yo - rug

Ek 8: “Çıktım Beş Parmak Dağına” Şarkısının Nota ve Sözleri

ÇIKTIM BEŞPARMAK DAĞINA

Söz: ANONİM
Müzik: RAİF DENKTAŞ
ERDİNÇ GÜNDÜZ

Çık-tım Beş - par - mak Da - ğı - na Su - yu iz - le - ye iz - le -
Gök - te u - çar tur - na - lar Çi - çek a - çar hur - ma -
ye lar Yü - re - ğim göz göz ol - du Yo - lu göz - le -
Be - nim ya - rım bur - da yok Ha - ram ol - sun
ye göz - le - ye Ey dağ - lar u - lu dağ - lar
dün - ya - lar
Yü - re - ğim kan - lar ağ - lar Yar bu - ra - dan geç - ti mi
Söy - le - yin ba - na dağ - lar na dağ - lar

D.C.
SON

Çıktım Beşparmak Dağı'na
Suyu izleye izleye
Yüreğim göz göz oldu
Yolu gözleye gözleye

Ey dağlar ulu dağlar
Yüreğim kanlar ağlar
Yar buradan geçtimi
Söyleyin bana dağlar

Gökte uçar turnalar
Çiçek açar humalar
Benim yarım burda yok
Haram olsun dünyalar

Ey dağlar ulu dağlar
Yüreğim kanlar ağlar
Yar buradan geçtimi
Söyleyin bana dağlar

Ek 9: “Cami Cama Çatarlar” Şarkısının Nota ve Sözleri

CAMI CAMA ÇATARLAR

Söz: ANONİM
Müzik: RAİF DENKTAŞ
AYDIN KALFAOĞLU

Ca-mı ca-ma ça-tar - lar Ca-ma kur-şun sı-kar - lar Lef-ko-şa-nın kız-la - rı

Bi-ze ça-lım sa-tar - lar sa-tar - lar

A-man a-man a ca - nım Sa-na gay-na - dı ga - nım dı ga - nım

Ma-ğu-sa nın ga-le - si Üs-tün-de mi - na-re - si Ye-ni-le bir yar sev-dim

Kıb-rıs ın bir ta - ne - si ta - ne - si

A-man a-man a ca - nım Sa-na gay-na - dı ga - nım dı ga - nım

Be-yaz giy - me toz o - lur Gül a - ı - lır yaz o - lur

Ben ya - ri-me gül de - mem Gülün öm - rü az o - lur az o - lur

A-man a-man a ca - nım Sa-na gay - na -

dı ga - nım A-man a-man a ca - nım Sa-na gay - na - dı ga - nım

Camı cama çatarlar
Cama kurşun sıkırlar
Lefkoşanın kızları
Bize çalım satırlar

Aman aman a canım
Sana gaynadı ganım
Aman aman a canım
Sana gaynadı ganım

Mağusa'nın galesi
Üstünde minaresi
Yenile bir yar sevdim
Kıbrıs'ın bir tanesi

Aman aman a canım
Sana gaynadı ganım
Aman aman a canım
Sana gaynadı ganım

Beyaz giyme toz olur
Gül açılır yaz olur
Ben yarime gül demem
Gülün ömrü az olur

Aman aman a canım
Sana gaynadı ganım
Aman aman a canım
Sana gaynadı ganım

Ek 10: “ Akşam Olsun Geleyim” Şarkısının Nota ve Sözleri

AKŞAM OLSUN GELEYİM

Söz: ANONİM
Müzik: RAİF DENKTAŞ

Ak-şam ol - sun ge-le - yim Ha-li-mi ki-me söy-le - yim Var git ve-fa - sız ak - şam

Yar-sız se-ni ney-le - yim

Ay ga-ran-lık ge-ce - ler Ör-tül-sün pen - ce-re - ler Hiç ak - lı-na gel-mez mi

Sa-rıl - dığ-mız ge-ce - ler ler En - dim de-re bek - le - rim

Vay be - nim e - mek - le - rim Ya - lı-nız ya - ta ya - ta Gu - ru - du ke -

mik - le - rim

Ay ga-ran - lık ge - ce - ler Ör - tül - sün pen - ce - re - ler

Hiç ak - lı-na gel - mez mi Sa-rıl - dığ-mız ge-ce - ler ler

Ek 11: “Egşi Egdım Gül Biddi” Şarkısının Nota ve Sözleri

EGŞİ EGDİM GÜL BİDDİ

Söz: KIBRIS MANİLERİNDEN
Müzik: ERDİNÇ GÜNDÜZ

Eg - şi eg - dım gül biddi Da - lın - da bül - bül öd - dü Öd - me bül - bül - lüm öd - me
Eg - şi eg - dım gül biddi Da - lın - da bül - bül öd - dü Öd - me bül - bül - lüm öd - me

Ya - rım ag - lım - dan gid - di Eg - şi eg - dım sev - giy - nan Yü - re - ğim - de say - giy - nan
Ya - rım ag - lım - dan gid - di Ga - ran - fi - lım ya - tıg - dır Yar - ға - la - rın ça - tıg - dır

Se - ve - cek - san sev be - ni i - çin - de - ki say - giy - nan
Se - ve - cek - san sev be - ni Be - nim gön - lüm sa - dıg - dır

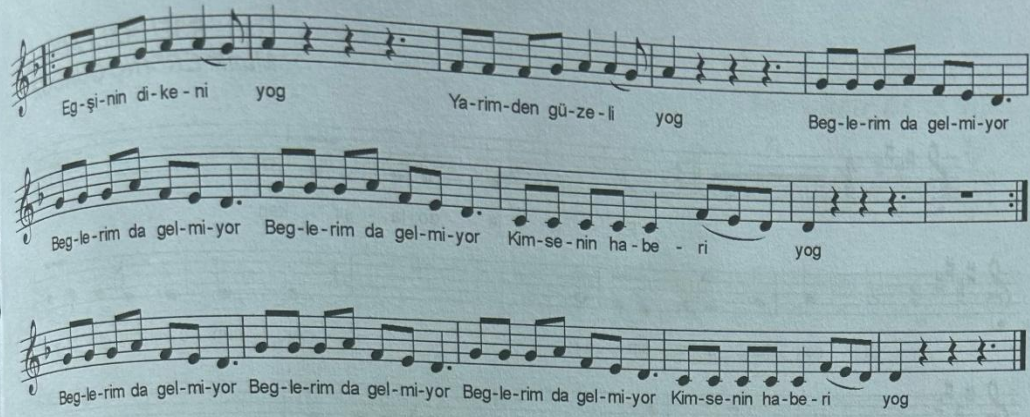
Eg - şi - nin di - ke - ni yog Ya - rım - den gü - ze - li yog Beg - le - rim da gel - mi - yor

Beg - le - rim da gel - mi - yor Beg - le - rim da gel - mi - yor Kim - se - nin ha - be - ri yog

Eg - şi eg - dım gül biddi Da - lın - da bül - bül öd - dü Öd - me bül - bül - lüm öd - me
Ma - cun yab - dım fur - ma - dan Ne - çin ye - din sor - ma - dan Gel gu - zum ba - rı - şa - lım

Ya - rım ag - lım - dan gid - di Eg - şi da - lın - da sa - rı Kuf sar - di her ya - ni - ni
Kim - se bi - zi duy - ma - dan Eg - şi eg - dım gül biddi Da - lın - da bül - bül öd - dü

Se - ve - cek - san sev be - ni Dü - şü - ne - lım ya - rı - ni
Öd - me bül - bül - lüm öd - me Ya - rım ag - lım - dan gid - di

Egşi egdim gül biddi
Dalında bülbül öddü
Ödme bülbülüm ödme
Yarım ağlımdan giddi

Egşi egdim sevgiyan
Yüreğimde saygiyan
Seveceksan sev beni
İçindeki saygiyan

Egşi egdim gül biddi
Dalında bülbül öddü
Ödme bülbülüm ödme
Yarım ağlımdan giddi

Garanfilim yatıdır
Yar saçların çatıdır
Seveceksan sev beni
Benim gönlüm sadıdır

Eğşinin dikenini yog
Yarimden güzeli yog
Beglerim da gelmiyor (3)
Kimsenin haberi yog

Egşi egdim gül biddi
Dalında bülbül öddü
Ödme bülbülüm ödme
Yarım ağlımdan giddi

Egşi dalında sarı
Küf sardı her yanını
Seveceksan sev beni
Düşünelim yanını

Macun yabdım furmadan
Neçin yedin sormadan
Gel guzum barışalım
Kimse bizi duymadan

Egşi egdim gül biddi
Dalında bülbül öddü
Ödme bülbülüm ödme
Yarım ağlımdan giddi

Eğşinin dikenini yog
Yarimden güzeli yog
Beglerim da gelmiyor (3)
Kimsenin haberi yog

Ek 12: “Elele” Şarkısının Nota ve Sözleri

ELELE

Söz: **ERSEL KALFAOĞLU**
Müzik: **ERDİNÇ GÜNDÜZ**

E - le - le do-la - şır - ken
Çi - çek - ler a-ra - sin - da Ak - lım - dan hiç git-mi-yor
Göz ya - şın dam-la dam - la
U - zak-tan ge-lir se-sin Dal - ga dal-ga ku-la-ğı-ma
Ne - fe - sin a-lev a-lev Tu - tu - şur du-da - ğım-da
Şa la la la la la la la la la Şa la la la la la la la la la
Şa la la la la la la la la la
Şa la la la la la la la la la
Şa la la la la la la la la la
Şa la la la la la la la la la
Şa la la la la la la la la la

Elele dolaşırken
Çiçekler arasında
Akıldan hiç gitmiyor
Göz yaşın damla damla

Uzaktan gelir sesin
Dalga dalga kulağıma
Nefesin alev alev
Tutuşur dudağımda
Şa la la la la.....

Ek 13: “Esti Seher Yeli” Şarkısının Nota ve Sözleri

ESTİ SEHER YELİ

Söz **KARACAOĞLAN**
Müzik: **RAİF DENKTAŞ**

Es-ti se-her ye-li dö-kül - dü sel - ler Gi-di-yo-rum kö-mür göz-lüm ağ - la - ma

Ağ-la-ma-nın vak-ti gel - di ne ça - re Ke-ment a-tıp yol-la - rı-mı bağ - la - ma

Yo-lu-nu yo-lum-dan a-yır - dı ga - ni Ge-lin gur-bet i-le gön-de - rin be - ni

Şu ba-şım ol-duk-ça u-nut-mam se - ni Ben yar - sı-zım de-yu ya-nıp ağ - la - ma

Sa-na de-rim sa-na kar-şı ke-ma - nım Bü-kül - dü ka-me-tim geç-ti za - ma - nım

Gi-di-yo-rum ye-di ben-li ce-ra - nım Ya-rım gît-ti de-yu yü-rek dağ - la - ma

Ka-ra-ca-oğ-lan der göz-ya-şım si - li - nir Bir ah çek-sem yü-ce dağ-lar

de - li - nir Yü-re-ci-ğim bö-lük bö-lük bö - lü - nür

Yaş dö-küp de ar-kam sı-ra çağ - la - ma

Esti seher yeli döküldü seller
Gidiyorum kömür gözlüm ağlama
Ağlamanın vakti geldi ne çare
Kement atıp yollarımı bağlama

Yolunu yolumdan ayırdı gani
Gelin gurbet ile gönderin beni
Şu başım oldukça unutmam seni
Ben yarsızım deyu yanıp ağlama (2)

Sana derim sana karşı kemanım
Büküldü kametim geçti zamanım
Gidiyorum yedi benli ceranım
Yarım gitti deyu yürek dağlama

Karacaoğlu der gözyaşım silinir
Bir ah çeksem yüce dağlar delinir
Yüreciğim bölük bölük bölünür
Yaş döküp de arkam sıra çağlama (2)

Ek 14: “Ararım Sorarım Seni” Şarkısının Nota ve Sözleri

ARARIM SORARIM SENİ

Söz **RAİF DENKTAŞ**
Müzik **RAİF DENKTAŞ**
ERDİNÇ GÜNDÜZ

Yo-kuş-tan a-şa-ğı in - dim De-re te-pe düz gid -dim Gü-zel ya-rim sev-di - ğim

A-ra-rım se - ni so-ra-rım se - ni

Kö-ye var-dım de - re - li De-re-nin ya - nı sel - vi

Yo-la dü-şür - dün be - ni A-ra-rım se - ni so-ra-rım se - ni

Be-ri kö-yün muh-ta - rı Al-lı be-yaz at-la - rı

Al -mış ka-çır - mış se - ni Muh-ta-rın ya-mak-la - rı Muh-ta-rın ya-mak-la - rı

Muh-ta-rın ya-mak-la - rı Gül-ler sol-du bül - bül - ler Baş-ka dal-lar-da ö - ter

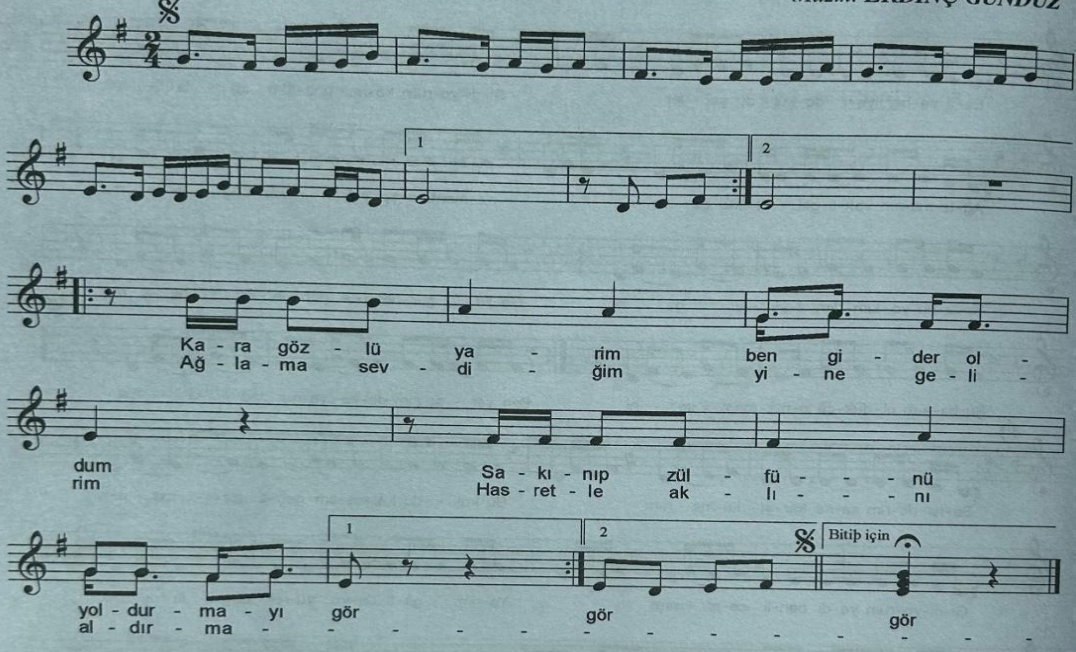
Gö-züm-de ya-rım tı - ter A-ra-rım se - ni so-ra-rım se - ni

A-ra-rım se - ni so-ra-rım se - ni A-ra-rım se - ni so-ra-rım se - ni

Ek 15: “Kara Gözlü Yarım” Şarkısının Nota ve Sözleri

KARA GÖZLÜ YARIM

Söz: **GEVHERİ**
Müzik: **ERDİNÇ GÜNDÜZ**

Ka - ra göz - lü ya - rim ben gi - der ol -
Ağ - la - ma sev - di - ğim yi - ne ge - li -
dum Sa - kı - nıp zül - fū - - nū
rim Has - ret - le ak - lı - - nı
yol - dur - ma - yı gör gör gör
al - dır - ma - - - - -

Kara gözlü yarım ben gider oldum
Sakınıp zülfünü yoldurmayı gör
Ağlama sevdiğim yine gelirim
Hasretle aklını aldırma

Sen benim açılmış gonca gülümsün
Sağ kalır gelirsem yine benimsin
Gündüz hayalimde gece düşümsün
Gülüne yâd bülbül kondurmayı gör

Kara gözlü yarım bana yatıp da
Geleni geçeni beni sanıp da
Ağlayı ağlayı kahırlandı da
Gül benzini sakın soldurmayı gör

Gevheri de der ki: sakın açılma
Yanılıp da dilden bir söz açıp da
Ellerin yanında göğsün geçirme
Düşmanı kendine güldürmeyi gör

NOT: Bu eser ilk kez, 1987 yılında düzenlenen Raif Denktaş'ın ANI gecesinde dinletiyeye sunuldu ve daha sonra hiçbir yerde yayınlanmadı.

Ek 16: “Garanfil” Şarkısının Nota ve Sözleri

GARANFİL

Söz: ANONİM
Müzik: ERDİNÇ GÜNDÜZ

♩ = 120

Ga-ran-fil - sin dar-çın-sın Ne - den böy-le hır-çın-sın Ne - den böy-le hır - çın - sin
Ne bü-yük-sün ne kü-çük Tam be-nim bir har-cım-sın tam be-nim bir har - cım - sin

- Saz -

Ga-ran-fi-lin mo - ru - na Ö-lü-yo-rum yo - lu - na

Al-lah ca-nım al - ma - sin Gir-me-yin-ce goy - nu - na

Ağır ♩ = 80

SON

Garanfilsin darçınsın Neden böyle hırçınsın Ne büyüsun ne küçük Tam benim bir harcımsın	Garanfilim kutuda Yarım beyhud uykuda Ben yarimden ayrılmam Girmeyince tabuta
Garanfilin moruna Ölüyorum yoluna Allah canım almasın Girmeyince goynuna	Garanfilim pembeden Gönül verdim görmeden Yagdin gavurdun beni Onbeşine girmeden

Ek 17: “Gariban” Şarkısının Nota ve Sözleri

GARİBAN

Söz **RAİF DENKTAŞ**
Müzik **RAİF DENKTAŞ**
ERDİNÇ GÜNDÜZ

Sev-da-lı-lar ge-lir ge-çer, ben ga-ri-ban Aşk-tan ya-na oy

Bir yar sev-sem ka-çar gi-der, ben ga-ri-ban Eş-ten

ya-na oy Eş-ten ya-na oy

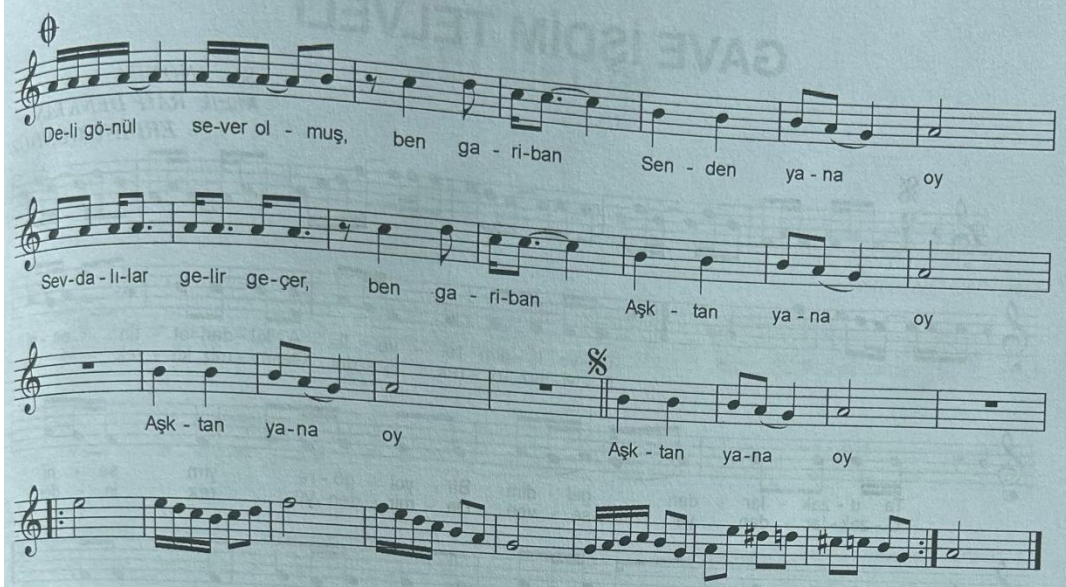
Giz-li ka-lan duy-gu-lar ben-de Dü-şüm-de-ki şar-kı-lar sen-de

El-ler ba-na de-li der-ken sen Bi-li-yo-rum, sev-

dim gel de-sen Ka-lem tu-tan e-lim ya-zar, ben ga-ri-ban

Dost-tan ya-na oy Bağ-rım ya-nık ka-fam du-man,

ben ga-ri-ban Aşk-tan ya-na oy Aşk-tan ya-na oy

Sevdalılar gelir geçer, ben gariban
Aşktan yana oy
Bir yar sevsem kaçır gider, ben gariban
Eşten yana oy (2)

Gizli kalan duygular bende
Düşümdeki şarkılar sende
Eller bana deli derken sen
Biliyorum, sevdim gel desen

Kalem tutan elim yazar, ben gariban
Dosttan yana oy
Bağrım yanık kafam duman, ben gariban
Aşktan yana oy (2)

Deli gönül sever olmuş, ben gariban
Senden yana oy
Sevdalılar gelir geçer, ben gariban
Aşktan yana oy (2)

Gizli kalan duygular bende
Düşümdeki şarkılar sende
Eller bana deli darken sen
Biliyorum, sevdim, gel desen

Deli gönül sever olmuş, ben gariban
Senden yana oy
Sevdalılar gelir geçer, ben gariban
Aşktan yana oy (3)

Ek 18: "Gave İşdim Telveli" Şarkısının Nota ve Sözleri

GAVE İŞDİM TELVELİ

Söz: ANONİM
Müzik: RAİF DENKTAŞ
ERDİNÇ GÜNDÜZ

Ga-ve iş - dim tel - ve - li A - kıl - dan et - tin be - ni
E - vi - miz di - rek is - der Ge - mi - miz kü - rek is - der

Ta u - zak - lar - dan gel - dim Bir yol gö - re yim se - ni
U - zak - lar - dan yar se - ven De - mir - den yü rek is - der

Ta u - zak - lar - dan gel - dim Bir yol gö - re yim se - ni
U - zak - lar - dan yar se - ven De - mir - den yü rek is - der

Ga-ve iş - dim tel - ve - li A - kıl - dan et - tin
A - ya - ğın - da çiz - me - si Ku - la - ğın - da

tin be - ni Ben sen - den vaz ge - çe - rim Sen de u - nut - tun be - ni
kü - pe - si Yak - dı ga - vur - du be - ni Göz - le - ri - nin sür - me - si

Fi - de kes - dim da - lın - dan Men - dil al - dım e - lın - den

İ - ki gö - züm sev - di - ğim Şe - ker a - kar di - lin - den

İ - ki gö - züm sev - di - ğim Şe - ker a - kar di - lin - den

Gave işdim telveli
Akıldan ettin beni
Ta uzaklardan geldim
Bir yol göreyim seni

Gave işdim telveli
Akıldan ettin beni
Ben senden vaz geçerim
Sen de unuttun beni

Üzüm goydum sepete
Yar oturur tepede
Yenile bir yar sevdim
Şan olsun memlekete

Gave işdim telveli
Akıldan ettin beni
Öyle bir yar sevdim ki
Hem oynak hem cilveli

Ayağında çizmesi
Kulağında küpesi
Yakdı gavurdu beni
Gözlerinin sürmesi

Fide kesdim dalından
Mendil aldım elinden
İki gözüm sevdiğim
Şeker akar dilinden

Ek 19: “ Gelmedin” Şarkısının Nota ve Sözleri

GELMEDİN

Söz: RAİF DENKTAŞ
Müzik: RAİF DENKTAŞ
ERDİNÇ GÜNDÜZ

Ha-lı-lar mı dö-şe-sey-dim yo-lu - na Yok-sa gül bah-çe - le - ri mi
di-ler - din Ben-den ba-na gel-mek i - çin Gel - me -
din gel - me - din Yaş - lı göz - le - ri - min ar - dın -
dan Ka - pı - la - rı göz - le - dim Kim - se - ye sez - dir - me -
den Bek - le - dim bek - le - dim

Halılar mı döşeseydim yoluna
Yoksa gül bahçeleri mi dilerdin
Benden bana gelmek için
Gelmedin gelmedin

Yaşlı gözlerimin ardın
Kapıları gözledim
Kimseye sezdirmeden
Bekledim bekledim

İki damla göz yaşı
Dağlar başı dumanlı
Sanırım yar unutmuş
Gözümün yaşı ganlı

Yaşlı gözlerimin ardın
Kapıları gözledim
Kimseye sezdirmeden
Gelmedin gelmedin

Ek 20: “Göç” Şarkısının Nota ve Sözleri

GÖÇ

Müzik
ERDİNÇ GÜNDÜZ

Doğaçlama 32

Ek 21: “Gönül Seni” Şarkısının Nota ve Sözleri

GÖNÜL SENİ

Söz EŞREFOĞLU
Müzik RAİF DENKTAŞ

Yü-ce-ler - den dön-dü-re-yim Al-çak-la-ra gö-nül se-ni Al-çak-lar-dan al-çak-la-ra
İn-di-re-yim gö-nül se - ni gö-nül se - ni
Ba-şı-min ter - kin u - ra-yım Ba-şı-mı yol - da ko - ya-yım Ne kim o-lur - sam o - la-yım
Koy-ma-ya-yım gö-nül se - ni gö-nül se - ni
Yü-rü-ye-yim ya-na ya-na Aşk o-dun so - ra-yım sa-na Bak-ma-ya-yım mü-sa - va-ya
Ge-çi - re-yim gö-nül se - ni gö-nül se - ni
Dost ga-min a - la-yım ba-şa Yü-rü-ye-yim kal-ka dü-şe Vas-fi di-le gel-mez i-şe
Uğ-ra-da-yım gö-nül se - ni gö-nül se - ni

Yücelerden döndüreyim
Alçaklara gönül seni
Alçaklardan alçaklara
İndireyim gönül seni

Başımın terkin urayım
Başımı yolda koyayım
Ne kim olursam olayım
Koymayayım gönül seni

Yürüyeyim yana
Aşk odun sorayım sana
Bakmayayım müsavaya
Geçireyim gönül seni

Yürüyeyim yana
Aşk odun sorayım sana
Bakmayayım müsavaya
Geçireyim gönül seni

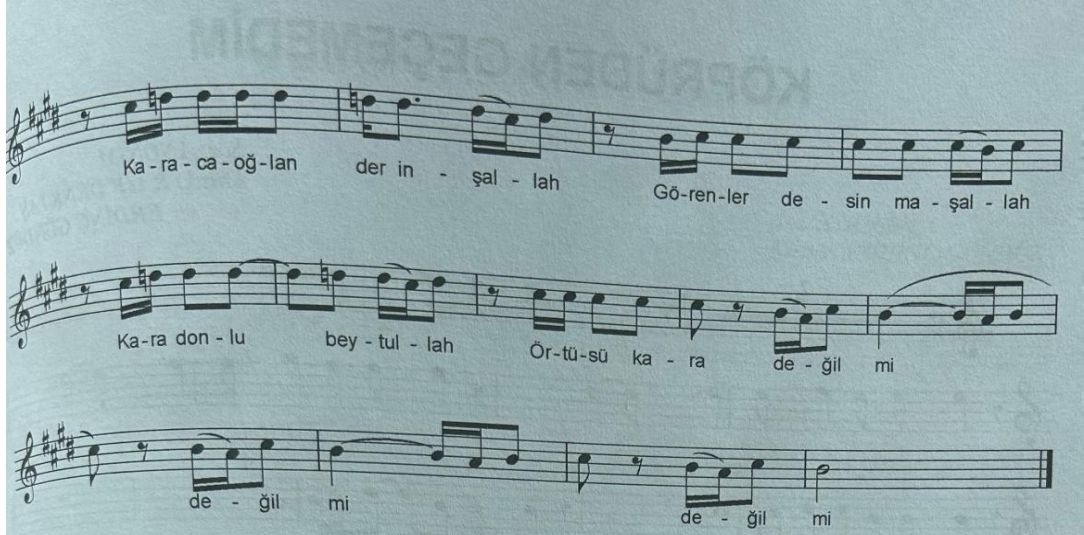
Dost gamin alayım başa
Yürüyeyim kalka düşe
Vasfı dile gelmez işe
Uğradayım gönül seni

Ek 22: “Kara Değil Mi” Şarkısının Nota ve Sözleri

KARA DEĞİL Mİ

Söz: KARACAOĞLAN
Müzik: RAİF DENKTAŞ
ERDİNÇ GÜNDÜZ

Ba-na ka-ra di-yen dil - ber Göz-le-rin ka - ra de - ğil
mi Yü-zü-nü sev - di-ren ge-lin Kaş-la-rın ka - ra de - ğil
mi de - ğil mi Ba-na ka-ra di-yen dil - ber
Göz-le-rin ka - ra de - ğil mi Yü-zü-nü sev - di-ren ge-lin
Kaş-la-rın ka - ra de - ğil mi de - ğil mi
Be-ni ka-ra di-ye yer-me Mev-lam ya-rat - mış hor gör - me
A-la gô-ze si-yah sūr - me Çe-ki-lir ka - ra de - ğil mi
de - ğil mi ll-ler-de ko - nup gô - çer - ler
La-le süm-bû - lû bi - çer - ler A-ğa-lar bey - ler i - çer - ler Kah-ve de ka -
ra de - ğil mi de - ğil mi

Bana kara diyen dilber
Gözlerin kara değil mi
Yüzünü sevdiren gelin
Kaşların kara değil mi

Beni kara diye yeme
Mevlam yaratmış hor görme
Ala göze siyah sürme
Çekilir kara değil mi

İllerde konup göçerler
Lale sümbülü biçerler
Ağala rbeyler içerler
Kahve de kara değil mi

Beni kara diye yeme
Mevlam yaratmış hor görme
Ala göze siyah sürme
Çekilir kara değil mi

Karacaoğlu der inşallah
Görenler desin maşallah
Kara donlu beytullah
Örtüsü kara değil mi

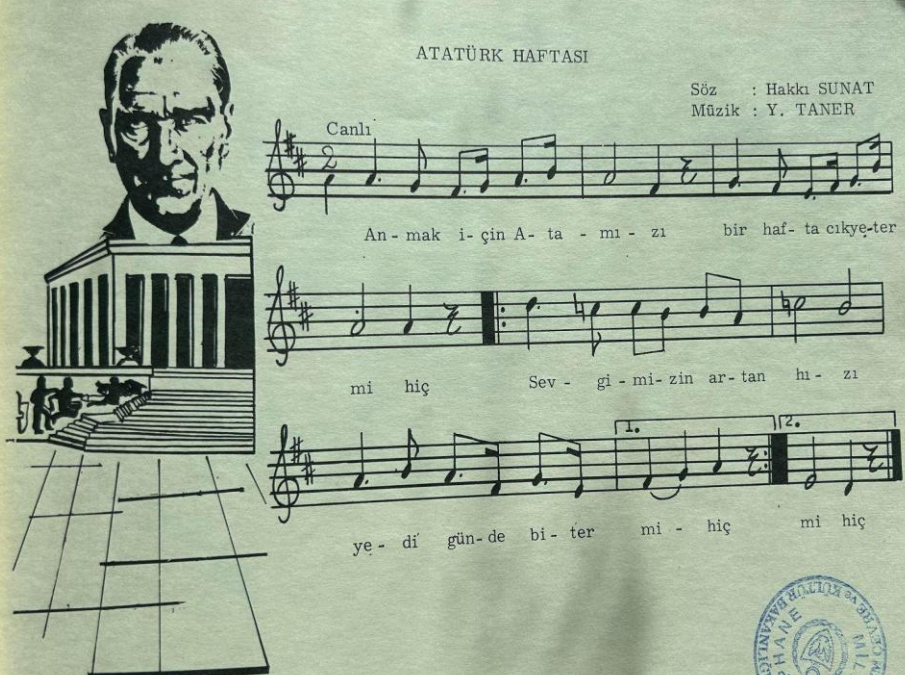

Ek 23: “Atatürk Haftası” Şarkısının Nota ve Sözleri

ATATÜRK HAFTASI

Söz : Hakkı SUNAT
Müzik : Y. TANER

Canlı

An - mak i - çin A - ta - mı - zı bir haf - ta cık - ye - ter
mi hiç Sev - gi - mi - zin ar - tan hı - zı
ye - di gün - de bi - ter mi - hiç mi hiç

31

ATATÜRK HAFTASI

1. Anmak için Ata'mızı
Bir haftacık yeter mi hiç
Sevgimizin artan hızı
Yedi günde biter mi hiç
2. Dünyaya ün salmışız
Bugün özgür kalışımız
Atatürk'ün havasıdır
Her bir soluk alışımız...
3. Ulusumun sevgisini
Toplasam da buket yapsam
Anıt-Kabre götürsem de
Saygı ile bir uzatsam
4. Ve desem ki : Yüce Ata'm
Kırkbir milyon Türk'ten selâm
Önünde eğiliyorum...

Ek 24: “19 Mayıs” Şarkısının Nota ve Sözleri

19 MAYIS

Marş

Söz : İ. H. TALAS
Müzik : K. TANER

Yur-du düş - man-lar al - mış Baş-sız si-lâh-sız or-
du Yur- du du Pa-di - şah zev-ke dal - mış Mil-le-
tim ağ - lı - yor - du Pa-di- du

57

19 MAYIS

1. Yurdu düşmanlar almış
Başsız silâhsız ordu
Padişah zevke dalmış
Milletim ağlıyordu.
2. Doğmuyordu bir güneş
Yurdumda günler, gece,
Fakat aktı bir yıldız
Karanlığa gizlice.
3. Nasıl birden parladı
Geceyi boğar gibi...
Samsun'dan doğru bugün
Bir güneş doğar gibi...

Ek 25: “Kıbrıs Gelini” Şarkısının Nota ve Sözleri

KIBRIS GELİNİ

Söz : R. Y. ENVER
Müzik : Y. TANER

Moderato

Vu-rur da - vul ça - lar zur-na-lar hey
İ - nim i - nim in - ler o - va - lar hey

Genç-ler gi-rin-ce kol ko-la hey hey

Şen - le - nir kü - çük bü - yük hey

74

KIBRIS GELİNİ

1. Vurur davul çalar zurnalar hey
İnim inim inler ovalar hey
Gençler girince kol kola hey hey
Şenlenir küçük, büyük hey.
2. Yanar mumlar sıra sıra hey hey
Gelin yürür önde kına hey hey
Kız anası ağlayınca hey
İnler sazlar yana yana
3. Vurur davul çalar zurnalar hey
Gelin biner süslü ata hey hey
Gelin gider, dostlar coşar hey,
Tüfek patlar her bir yanda
4. Şen olur Kıbrıs gelini hey
Yarına söyler dardını hey
Gelin bizim, Kıbrıs bizim hey
Düşman çeksın elini hey.

75

Ek 26: “Dolama” Şarkısının Nota ve Sözleri

KÜLTÜR DAİRESİ YAYINIDIR.

DOLAMA

The musical score for 'Dolama' is written on seven staves. It begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some rests. The score ends with a double bar line and a repeat sign. The page number 17 is printed at the bottom center.

17

DOLAMA

Dolama Dolamayı da
Getirin Bağlamayı
Nerden alıştın yavrum
Sen oyun oynamayı

Aman aman elinden
Sarsam ince belinden
Öpsem dudu dilinden

Akşam ben uyumadım
Uykuma da doymadım
Gasavet bastı beni
Yarım geldi duymadım

Aman aman elinden
Sarsam ince belinden
Öpsem dudu dilinden

İki civan oyunda
Elma tüter koynunda
Ne güzel oyun oynar
Cingane var soyunda

Aman aman elinden
Sarsam ince belinden
Öpsem dudu dilinden

Ek 27: “Feslikan” Şarkısının Nota ve Sözleri

KÜLTÜR DAİRESİ YAYINIDIR.

FESLİKAN

D.C.

20

FESLİKÂN

Sensin benim canım tatlı sevdiğim
Sen gönlümde açan feslikan çiçeğim
Kız seni görünce oynar yüreğim

Canımsın feslikanımsın ben ayrılamam
Yarin datlı dudağından ben ayrılamam

Feslikan takınmış yarım boynuna
Bendo lira bağlamış güzel boyununa
Soyunup da girsem pambık goynuna

Canımsın feslikanımsın ben ayrılamam
Yarin datlı dudağından ben ayrılamam

Feslikan ekerkan yar saksısına
Usul usul dolandım onun arkasına
Üfleyip püflesem gaz lambasına

Canımsın feslikanımsın ben ayrılamam
Yarin datlı dudağından ben ayrılamam